

PARKANON VESISTÖT

- 135 järveä
- 12 kpl yli 100 ha ja 23 kpl yli 50 ha
- 6,3 % pinta-alasta
- Suurimmat järvet: Aurejärvi, Kuivasjärvi, Parkanonjärvi, Linnanjärvi, Vahojärvi, Vuorijärvi ja Kovesjärvi
- Yleisilmeeltään happamia, humuspitoisia tummia ja reheviä

Osa I

Kyrösjärven alue

Parkanonjärven alue

Jämijärven valuma-alue

Kovesjoen valuma-alue

PARKANON KAUPUNGIN ALUEEN VESISTÖT

Päävesistöalueet: Kokemäenjoen, Karvianjoen ja Kyrönjoen päävesistöalueet

KYRÖNJOEN PÄÄVESISTÖALUE
Mustajoen valuma-alue 42.05
Hirvijoen valuma-alue 42.08

KARVIANJOEN PÄÄVESISTÖALUE
Suomijoen valuma-alue 36.08

KOKEMÄENJOEN PÄÄVESISTÖALUE
Kyrösjärven alue 35.52
Parkanonjärven alue 35.53
Jämijärven valuma-alue 35.54
Kovesjoen valuma-alue 35.55
Kuivasjärven valuma-alue 35.56
Aurejärven valuma-alue 35.57

Parkanon vesistöt valuma-alueen mukaan

KOKEMÄENJOEN PÄÄVESISTÖALUE - IKAALISTEN REITIN VALUMA-ALUE 35.5

1. Kyrösjärven alue 35.52

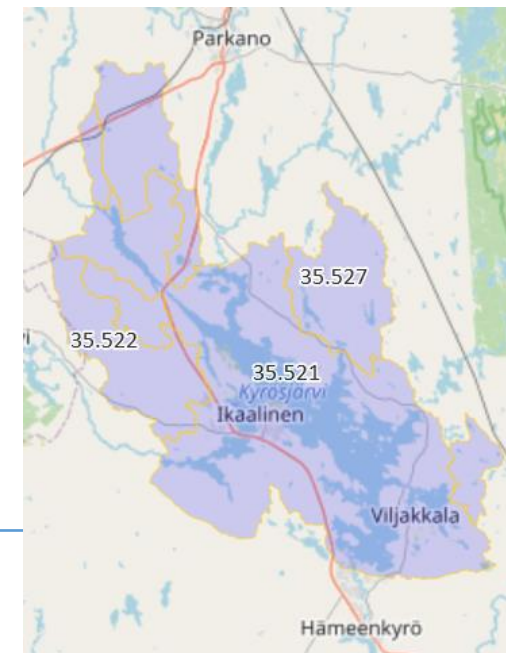
Kokemusjoen valuma-alue 35.525: Harjulampi, Kangaslampi (e), Kangaslampi (p), Kokemusjoki, ”Niininevan lampi”, Rautalampi

Kokemusjoen valuma-aluetta kuormittavat runsaat suo- ja metsäojitukset sekä Niininevan (106 ha) ja Rukonevan (72 ha) turvetuotantoalueiden kuivatusvedet.

Valuma-alueella on Parkanon puolella vain pieniä järviä ja lampia, joista ei ole juurikaan vedenlaatutietoja. Yleisilmeeltään vesistöt ovat kuitenkin happamia, tummia ja reheviä. Kokemusjoki laskee Ikaalisten puolelle Kovelahteen. Kokemusjoella sähkökoekalastetaan 3 vuoden välein Vapo Oy:n Rukonevan velvoitetarkkailun mukaisesti. Viimeinen jokirapu tavattiin joella v. 2009 ja v. 2018 tavattiin ensimmäiset täpläravut. Ainoat kalat sähkökoekalastuksessa ovat olleet yksittäisiä mateita.

Koko Parkanon kaupungin alue kuuluu **vesienhoidon toimenpideohjelmassa** metsätalouden ja turvetuotannon vesiensuojelun tehostamisalueelle, jolloin vesistöjen vedenlaatu edellyttää sektorikohtaisten tehostettujen vesiensuojelumenetelmien käyttöä. Metsätalouden ohjauskeinoja ovat mm. suometsänhoidon kokonaisvaltaisen suunnittelun kehittäminen, sektorien välisen yhteistoiminnan kehittäminen vesiensuojelussa sekä kuivatustekniikan ja metsätalouden vesiensuojelumenetelmien kehittäminen. Turvetuotannon ohjauskeinoja ovat mm. uuden turvetuotannon ohjaus jo ojitetuille tai muuttuneille soille, haitallisten vesistövaikutusten vähentäminen valuma-aluekohtaisella suunnittelulla, uusien vesiensuojelumenetelmien kehittäminen ja käyttöönotto, tuottajien koulutus, omavalvonnan edistäminen, velvoitetarkkailun kehittäminen, humuksen vesistövaikutusten ja metyylielohopean vaikutusten tutkiminen sekä jälkikäytön ohjaaminen vesistön ja monimuotoisuuden kannalta kestäviin ratkaisuihin. Kyrösjärven alue kuuluu myös maatalouden vesiensuojelun tehostamisalueelle. Maatalouden keskeisiä toimenpiteitä ovat kiintoainekuormituksen merkittävä vähentäminen ja ravinteiden huuhtoutumien pienentäminen. Kuormituksen vähentämiseen tähtäävät lisäksi ympäristötukijärjestelmän uudistaminen, turvepeltojen vesiensuojelun kehittäminen sekä luonnonmukaisen peruskuivatuksen ja uusien vesiensuojelumenetelmien käyttöönotto.

[Ikaalisten reitin vesienhoidon toimintaohjelma \(arctis.com\)](http://arctis.com)

Kyrösjärven alue – Kokemusjoen valuma-alue HARJULAMPI

Järvitiedot

[Kartta](#)

Pinta-ala: 1,1 ha

Syvyys: 8,5 m

Valuma-alue ja kuormitus

Harjulampi on suon reunustama allas ilman näkyvää tulo- tai purkureittiä. Harjulammella on suovaltainen valuma-alue ja turvealue sijaitsee 300 m lounaaseen. Rannoilla ei ole asutusta, joten suoranaista kuormitusta ei järveen kohdistu.

Järven vedenlaatu

Järven vedenlaatua on tutkittu vuosina 1993, 2003 ja 2006. Järven vesi on ollut kirkasta, humuksen lievästi sävyttämää, hapanta (4,6-5,6) ja puskurikyky on ollut huonon ja hävinneen rajalla. Typpipitoisuus on ollut humusvesien normaalitasoa ja fosforipitoisuuden puolesta järvi kuuluu reheviin tai erittäin reheviin järviin (v. 2003 kok.P pinnalla 35 µg/l ja syvänteessä 130 µg/l). Vuonna 2006 otettujen näytteiden mukaan happitilanne oli erinomainen, vedessä oli lievää sameutta (1,6 FNU) ja vesi oli hapanta (pH 5,9). Kokonaistyyppi oli 430 µg/l ja fosforin osalta järvi luokiteltiin reheväksi (22 µg/l). Näytteen perusteella Harjulammen happamuus oli vähentynyt, mutta muuten tulokset olivat samaa luokkaa. Vesi oli vuoden 2006 tulosten perusteella edelleen kirkasta (väri 55 mg/l Pt).

Virkistyskäyttö ja kunnostustoimet

Virkistyskäyttöluokitus on tyydyttävä happamuuden ja ravinteisuuden takia.

Harjulammella on suosittu uimaranta. Uimavesinäytteiden perusteella lammen vesi on täyttänyt uimarannan veden laatuvaatimukset.

Kyrösjärven alue – Kokemusjoen valuma-alue

KANGASLAMMI (p)

Järvitiedot

[Kartta](#)

Pinta-ala: 11 ha

Syvyys: 2 m

Valuma-alue ja kuormitus

Kangaslammi (p) kuuluu Kyrösjärven valuma-alueeseen. Kangaslammi sijaitsee valuma-alueen latvalla, joten muut järvet eivät vaikuta sen veden laatuun. Sijainti suovaltaisella valuma-alueella näkyy sen sijaan pienen lammen vedenlaadussa. Lammen pohjoisrannalla on myös vanha turvetuotantoalue.

Järven vedenlaatu

Kangaslammiä tarkkailtiin kaatopaikan velvoitetarkkailun yhteydessä vuoteen 1990 asti, vaikka kaatopaikan vedet eivät lampeen laskeneetkaan. Lammen vesi on tummaa ja hapahkoa. Fosforipitoisuudet ovat olleet rehevän veden tasoa ja typpipitoisuus humusvesien tasoa. Vuonna 2006 otetun näytteen mukaan veden happitilanne oli hyvä, pH 5,0 oli erittäin hapan ja veden puskurikyky oli hävinnyt. Veden fosforipitoisuus oli rehevän veden tasolla (29 µg/l) ja typpipitoisuus (570 µg/l) oli humusvesien tasoa. Vesi oli tummaa (väri 280 mg/l Pt) ja sameusarvo 1,5 FNU.

Virkistyskäyttö ja kunnostustoimet

Iso-Kangaslammin veden virkistyskäyttöluokka on tyydyttävä, ja veden käyttöarvoa laskevat happamuus ja veden tummuus. Lampea on kalkittu 1990-luvulla.

Kyrösjärven alue – Kokemusjoen valuma-alue RAUTALAMPI

Järvitiedot

[Kartta](#)

Pinta-ala: 6,8 ha

Syvyys: m

Valuma-alue ja kuormitus

Rautalampi kuuluu Kyrösjärven valuma-alueeseen. Rautalampi on Kokemusjoen latvajärvi, joten muut järvet eivät vaikuta sen veden laatuun. Järveen laskee suo- ja metsäojia ja rannalla on myös vähäistä haja-asutusta.

Järven vedenlaatu

Rautalamesta ei ole vedenlaadun tarkkailutuloksia.

Virkistyskäyttö ja kunnostustoimet

Rautalampi...

Kyrösjärven alue – Kokemusjoen valuma-alue

KOKEMUSJOKI

Jokitiedot

[Kartta](#)

Pituus: varsinainen joki Ikaalisten puolella

Valuma-alue: 45,5 km²

Valuma-alue ja kuormitus

Kokemusjoki laskee Kyrösjärven Kovelahahteen Parkanon puolen suo- ja metsäojitetuilta ja turvetuotannon (Niinineva ja Rukoneva) piirissä olevilta alueilta pieninä ojina. Valuma-alueella on myös maataloutta.

Joen vedenlaatu

Kokemusjoki on velvoitetarkkailun piirissä turvetuotannon takia. Joen vedenlaatu on heikko etenkin kesäisin alivirtaamakausilla. Vesi on sameaa, erittäin tummaa ja runsashumuksista. Myös ravinnepitoisuudet ovat korkeita, vaikka niiden osalta on tapahtunut hienoista laskua viime vuosikymmenenä. Vuosien 2007-2019 pitoisuuksien keskiarvot joen yläjuoksulla ovat olleet: sameus 9,9 FNU, kiintoaine 9,8 mg/l, Fe 3 704 µg/l, pH 6,2, väri 334 mg/l Pt, kok.N 1 065 µg/l ja kok.P 81 µg/l. Vuosien 2019 ja 2020 tulokset olivat hyvin samankaltaisia. Erityisen huonolaatuista vesi on kesäisin, kun virtaama on pientä. Alajuoksulla vedenlaatu on parempaa kaikkien laatutekijöiden osalta, kun jokeen laskee laimentavia vesiä. Niininevan kuormitusosuudeksi on laskettu ravinteiden ja kemiallisen hapenkulutuksen osalta 3-4 % ja kiintoaineen osalta 12 %.

Virkistyskäyttö ja kunnostustoimet

Kokemusjoella sähkökoekalastetaan 3 vuoden välein Vapo Oy:n Rukonevan velvoitetarkkailun mukaisesti. Viimeinen jokirapu tavattiin joella v. 2009 ja v. 2018 tavattiin ensimmäiset täpläravut. Ainoat kalat sähkökoekalastuksessa ovat olleet yksittäisiä mateita. Kokemusjoen kalataloudellinen tila on heikko. Joessa ei esiinny virtavesilajeja, mihin vaikuttavat nousuesteet, happamuus ja ajoittaisen happiongelmat.

Parkanon vesistöt valuma-alueen mukaan

KOKEMÄENJOEN PÄÄVESISTÖALUE - IKAALISTEN REITIN VALUMA-ALUE 35.5

2. Parkanonjärven alue 35.53

Vääräjoen alue 35.531: Ahvenlampi, Vääräjoki

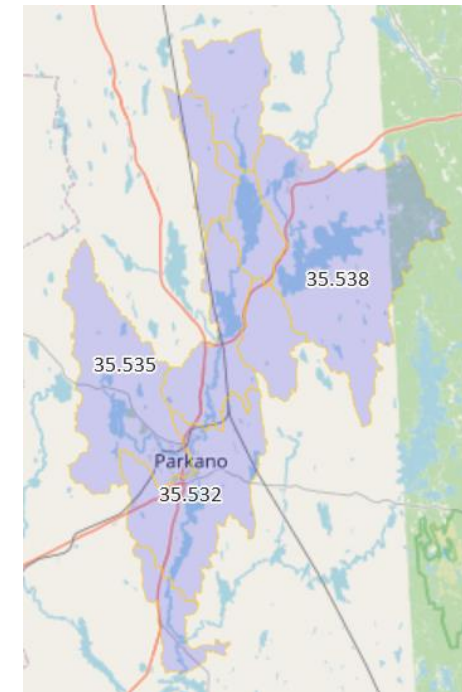
Parkanonjärven lähialue 35.532: Ahvenuslampi, Iso Hanhilampi, Jouttenjärvi, Juurijoki, Kairolampi, Kiimalampi, Kylmäoja, Mustiaislouma, Parkanonjärvi, Paskolampi, Pitkäjärvi, Poikkeusjärvi, Riuttas-Ahvenus, Vehkalampi, Viinikanjoki, Vähä Hanhilampi

Riuttasjärven-Linnanjärven alue 35.533: Hotakanlampi, Iso-Visuri, Kaidatvedet, Kangaslampi, Koskelanjoki, Kuivasjoki-Ruonanjoki-Jarvanjoki, Lehmiluoma-Haukkaluoma, Linnanjärvi, Riuttasjärvi, Vehkapurunlampi, Visurinlampi

Vuorijärven valuma-alue 35.535: Hanhijärvi, Heinilampi, Heiniluoma, Iso Ristiharjunlampi, Kirkkojoki, Kirkkojärvi, Kivilampi, Kuuhiomajärvi, Majajärvi, Ritajoki, Työluoma, Valkeinen, Vuorijoki, Vuorijärvi, Vähä Kuuhiomo, Vähä Ristiharjunlampi

Nerkoonjärven valuma-alue 35.538: Hirvijärvi, Vähä Hirvijärvi

Haukkaluoman valuma-alue 35.539: Alinen Lehmilampi

Parkanonjärven alue muodostaa keskeisen osan Parkanon kaupungin keskustasta ja virkistysalueista. Parkanonjärven lähialuetta kuormittavat taajama-asutus ja jätevedenpuhdistamo. Maatalous kuormittaa lähinnä Riuttasjärven-Linnanjärven ja Parkanonjärven lähialuetta. Turvetuotannon vesiä tulee jokaiselta valuma-alueelta; Vuorijärven-Vuorijoen alueelta mm. Sarkinneva (54 ha), Ristineva (122 ha) ja Nivusneva (21 ha) sekä Riuttasjärven-Linnanjärven alueelta mm. Hakoneva (10 ha). Myös Kuivasjärven, Kankarinjärven ja Nerkoonjärven valuma-alueen suo- ja metsäojitusten sekä turvetuotannon vedet laskevat lopulta Parkanonjärveen.

Vesien suojeleminen toimenpideohjelmassa Parkanonjärven ja Riuttasjärven-Linnanjärven alue kuuluu maatalouden vesien suojeleminen tehostamisalueeseen. Maatalouden keskeisiä toimenpiteitä ovat kiintoainekuormituksen merkittävä vähentäminen ja ravinteiden huuhtoutumien pienentäminen. Kuormituksen vähentämiseen tähtäävät lisäksi ympäristötukijärjestelmän uudistaminen, turvepeltojen vesien suojeleminen kehittäminen sekä luonnonmukaisen peruskuivatuksen ja uusien vesien suojeleminen menetelmien käyttöönotto.

Koko Parkanon kaupungin alue kuuluu vesienhoidon toimenpideohjelmassa metsätalouden ja turvetuotannon vesien suojeleminen tehostamisalueelle, jolloin vesistöjen vedenlaatu edellyttää sektorikohtaisten tehostettujen vesien suojeleminen menetelmien käyttöä. Metsätalouden ohjauskeinoja ovat mm. suometsänhoidon kokonaisvaltaisen suunnittelun kehittäminen, sektorien välisen yhteistoiminnan kehittäminen vesien suojeleminen sekä kuivatustekniikan ja metsätalouden vesien suojeleminen menetelmien kehittäminen.

Turvetuotannon ohjauskeinoja ovat mm. uuden turvetuotannon ohjaus jo ojitetuille tai muuttuneille soille, haitallisten vesistövaikutusten vähentäminen valuma-aluekohtaisella suunnittelulla, uusien vesien suojeleminen menetelmien kehittäminen ja käyttöönotto, tuottajien koulutus, omavalvonnan edistäminen, velvoitetarkkailun kehittäminen, humuksen vesistövaikutusten ja metyylielohopean vaikutusten tutkiminen sekä jälkikäytön ohjaaminen vesistön ja monimuotoisuuden kannalta kestäviin ratkaisuihin.

Kunnostusta on suunniteltu ja tehty veden laadun parantamiseksi ja virtavesien nousuasteiden poistamiseksi mm. Parkanonjärvellä, Kuivasjoki-Jarvanjoella, Juurijoella, Vuorijoella ja Vuorijärvellä. <https://kvvy.fi/yhdistys/virta-hanke/> [Ikaalisten reitin vesienhoidon toimintaohjelma \(arcgis.com\)](https://arcgis.com)

Parkanonjärven alue – Parkanonjärven lähialue VÄÄRÄJOKI

Jokitiedot

[Kartta](#)

Pituus: Parkanon puolella n. 3 km

Valuma-alue ja kuormitus

Parkanonjärvestä Kyrösjärven Heittolanlahteen laskevan Vääräjoen rannoilla on Parkanon puolella asutusta ja maataloutta, mutta muutoin rannat ovat metsäisiä.

Joen vedenlaatu

Vääräjoen vedenlaatu kuvastaa Parkanonjärven vedenlaatua ja joen vedenlaatua tutkitaan jätevedenpuhdistamon velvoitetarkkailun yhteydessä. Ravinnepitoisuudet ovat olleet kaksinkertaisia luonnontasoon verrattuna. Fosforipitoisuus on ollut 30 µg/l tuntumassa ja typpipitoisuus 700-900 µg/l. Hygieeninen laatu on ollut erinomainen. Vuosien 2019-2021 pitoisuudet vaihtelivat vuodenajoittain: sameus 1,8-5,6 FNU, pH 6,0-6,9, väri 96-180 mg/l Pt, CODMn 15-28 mg/l O₂, kok.N 490-950 µg/l ja kok.P 21-39 µg/l. Vääräjoen veden laatu on huomattavasti parempaa kuin Parkanonjärveen laskevan Viinikanjoen.

Ekologinen tila luokitellaan hyväksi: biologisista laatutekijöistä kalasto luokitellaan tyydyttäväksi, fysikaalis-kemialliset tekijät hyväksi ja hydorogis-morfologinen muuttuneisuusluokka huonoksi. Optimoitu ihmistoiminnan fosforikuorman vähennystarve on 9 %.

Virkistyskäyttö ja kunnostustoimet

Vääräjoki on osa maakuntakaavan mukaista Kihniöltä Kyrösjärveen yltävää kanoottireittiä. Joessa esiintyy vielä luontaisesti lisääntyvä taimenkanta.

Parkanonjärven alue – Parkanonjärven lähialue

JUURIJOKI

Jokitiedot

[Kartta](#)

Pituus: n. 4,5 km

Valuma-alue ja kuormitus

Jouttenjärvestä Parkanonjärveen laskevan joen valuma-alueella on suo- ja metsäojituksia ja alajuoksulla myös maataloutta. Yläjuoksulla joki virtaa Lapinnevan-Lapiolahden pohjavesialueella.

Joen vedenlaatu

Virkistyskäyttö ja kunnostustoimet

Juurijoessa tavataan vuoden 2018 sähkökoekalastuksen perusteella luontaisesti lisääntyvä taimenta, joskin kanta on heikko. Taimenen nousun helpottamiseksi joesta on poistettu nousuesteitä (tierumpu) v. 2020. Juurijoen varrella on myös pieni vanhan metsän luonnonsuojelualue.

Parkanonjärven alue – Parkanonjärven lähialue

KAIROJÄRVI-KAIROLAMPI

Järvitiedot

[Kartta](#)

Pinta-ala: 32 ha

Syvyys: 10 m

Valuma-alue ja kuormitus

Kairojärveen laskee laajojen valuma-alueiden vedet Riuttasjärvestä ja vedenlaatu on pitkälti tulevan virtauksen mukainen. Idästä järveen laskee myös Mustiaisluoma Pitkäjärven alueelta. Järven yläjuoksulla on Käenkosken voimalaitospato. Lähialueella kuormitusta aiheuttavat lisäksi haja-asutuksen sekä maa- ja metsätalouden hajakuormitus.

Järven vedenlaatu

Veden laatua on tutkittu v. 1994. Vesi oli tuolloin vain lievästi hapanta (pH 6,1), happiongelmiä ei ollut, mutta vesi oli tummaa ja humuspitoista (väriluku 160 mg/l Pt, CODMn 20 mg/l) sekä rehevää (kok.P 33 µg/l ja kok.N 630 µg/l).

Virkistyskäyttö ja kunnostustoimet

Virkistyskäyttöluokitukseltaan Kairojärvi luokitellaan tyydyttäväksi. Järvi on rehevöitynyt ja humuspitoista, mutta happiongelmiä ei ole.

Järven kunnostamiseksi on ideoitu ruoppausta.

Parkanonjärven alue – Parkanonjärven lähialue

KIIMALAMPI

Järvitiedot

[Kartta](#)

Pinta-ala: 4,4 ha

Syvyys: m

Valuma-alue ja kuormitus

Kiimalampi on Poikkeusharjun pohjoispäässä sijaitseva lampi, joka sijaitsee laajojen ojitettujen soiden keskellä.

Järven vedenlaatu

Lammen vesi oli vuoden 1996 selvityksen mukaan humuspitoista, typpipitoisuus oli korkea, fosforipitoisuus oli luonnontilaisten vesien tasoa, happamuus (pH 4,7) oli alhainen ja puskurikyky oli hävinnyt. Vuoden 2006 näytteen mukaan vesi oli hapanta (pH 5,4), erittäin ruskeavetistä (väri 160 mg/l Pt, sameus 0,97 FNU) ja puskurikyky oli kadonnut. Typpipitoisuus (510 µg/l) ja fosforipitoisuus (18 µg/l) osoittivat lievää rehevyyttä. Järven tilassa ei tapahtunut merkittävää muutosta 10 vuoden aikana.

Virkistyskäyttö ja kunnostustoimet

Veden laatu on virkistyskäyttöluokituksessa tyydyttävä voimakkaan humusleiman ja alhaisen pH:n takia.

Parkanonjärven alue – Parkanonjärven lähialue KYLMAOJA

Jokitiedot

[Kartta](#)

Pituus: n. 3,5 km

Valuma-alue ja kuormitus
Ahvenlammesta Vääräjokeen laskevan
puron valuma-alue on suo- ja
metsävaltainen. Metsätalouden
hajakuormitus on suurin kuormittaja.
Puro virtaa suurimman osan
Lapinnevan-Lapiolahden
pohjavesialueella.

Joen vedenlaatu

Virkistyskäyttö ja kunnostustoimet

Kylmäojassa on luontainen taimenkanta. Kunnostustoimina purosta on poistettu kulkuesteitä (tierummun uusiminen) v. 2017 ja talkookunnostuksia on tehty vuosina 2019 ja 2020 Kokemäenjoen vesistön vesiensuojeluyhdistyksen vetämän Virta-hankeen yhteydessä. Luontaisen taimenkannan vuoksi kunnostustoimia tulisi jatkaa taimenkannan vahvistamiseksi.

Parkanonjärven alue – Parkanonjärven lähialue

MUSTIAISLUOMA

Jokitiedot

[Kartta](#)

Pituus: n. 2,8 km

Valuma-alue ja kuormitus
Pitkäjärvestä Kairojärveen laskevan Mustiaisluoman valuma-alue on melko luonnontilainen ja sitä kuormittavat vain vähäiset metsäojitukset.

Joen vedenlaatu

Ekologinen tila luokitellaan hyväksi: fysikaalis-kemiallisilta ominaisuuksiltaan järvi luokitellaan hyväksi ja hydrologis-morfologisilta ominaisuuksiltaan erinomaiseksi. Optimoitu ihmistoiminnan fosforikuorman vähennystarve on 8 %.

Virkistyskäyttö ja kunnostustoimet

Parkanonjärven alue – Parkanonjärven lähialue

PARKANONJÄRVI

Järvitiedot

[Kartta](#)

Pinta-ala: 472 ha

Suurin syvyys: 22 m

Viipymä: 40-170 vrk

Valuma-alue ja kuormitus

Parkanonjärveen laskee vesiä Kuivasjärven, Vuorijärven ja Poikkeusjärven suunnasta, joten viipymä on lyhyt, vain 40 vrk, ja vesi vaihtuu järvestä nopeasti. Järveä kuormittavat laajojen valuma-alueiden maa- ja metsätalouden hajakuormitus sekä haja-asutuksen ja kaupungin taajama jätevedenpuhdistamoihin.

Järven vedenlaatu

Runsashumuksisiin järviin luokiteltavan Parkanonjärven vedenlaatua on tutkittu vuosittain kaupungin jätevedenpuhdistamon velvoitetarkkailun vuoksi 1970-luvulta lähtien. Järvi on yläpuolisten vesistöjen tapaan humuspitoinen ja rehevä. Fosforipitoisuus on niukasti rehevien järvien luokkaa ja se on ollut laskusuuntainen, typpipitoisuus hieman normaalitasoa korkeampi, happamuus vaihtelee pH 5,8-6,6 ja alusvedessä esiintyy happivajetta loppukesällä ja talvella. Vuosien 2021-22 velvoitetarkkailuissa syvänteen pitoisuudet vaihtelivat: kok.P 39-67 µg/l, kok.N 900-1100 µg/l, pH 6,1-6,3, happi 1,0-3,8 mg/l, väri 120-310 mg/l Pt, KHT 16-26 mg/l O₂ ja sameus 2,0-8,2 FNU. Hygieeninen laatu oli erinomainen. Jätevedenpuhdistamo näkyy järvestä lähinnä pintaveden ammoniumtyyppien kohonneina pitoisuuksina, kun taas kemiallisen hapenkulutuksen kohoaminen kertoo hajakuormituksen voimistumisesta. Pintaveden kok.P vaihteli v. 2020-21 25-34 µg/l ja pitkällä aikavälillä kokonaisfosforipitoisuus on ollut selvästi laskusuuntainen niin päälly- kuin alusvedessä.

Ekologinen tila luokitellaan hyväksi: biologisista laatutekijöistä kalasto luokitellaan erinomaiseksi ja kasviplankton hyväksi. Fysikaalis-kemiallisilta ominaisuuksiltaan järvi luokitellaan hyväksi ja hydrologis-morfologisilta ominaisuuksiltaan tyydyttäväksi. Optimoitu ihmistoiminnan P-kuorman vähennystarve on 8 %.

Virkistyskäyttö ja kunnostustoimet

Veden virkistyskäyttöarvo luokitellaan tyydyttäväksi. Sitä laskevat humuspitoisuus, rehevöityminen ja veden ajoittainen huono hygieeninen laatu. Kalastuskyselyn 2015 mukaan saalisjakauma oli: hauki (39 %), kuha (21 %), lahna (17 %), ahven ja säyne (mol. 7 %), sulkava (5 %), särki (2 %) sekä muista mm. made, toutain ja pasuri. Kalasto onkin särkikalavaltaista ja muikku taantunut. Siikaistutukset eivät ole olleet kovin tuloksellisia ja rapukanta on heikko. Kalastusta haittaavat tiedustelujen mukaan mm. umpeenkasvu ja jätevedet sekä osin myös pyydysten likaantuminen ja säännöstely. Parkanon kaupungin jätevedenpuhdistamon ja Killin Voima Oy:n voimalaitoksen kalatalousmaksuilla järveen istutetaan kuhaa ja planktonsiikaa vuosina 2020-2024. Aiemmin järveen on istutettu myös järvitaimenta. Parkanonjärven läpi kulkee Parkanon reitin melontareitti. Yliskylän uimarannan uimaveden laatu on ollut moitteetonta. Parkanonjärven kunnostamiseksi on laadittu v. 2011 suunnitelma, jonka mukaan järven alimpia veden korkeuksia nostettaisiin rakentamalla pohjapato Vääräjokeen ja ruoppaamalla Alasensalmea. Lisäksi suunnitteilla on tilakohtainen suunnittelu ja metsätalouden rakenteita valuma-alueelle. Järven vedenpintaa on laskettu 1800-1900 lukujen vaihteessa tiettävästi pari kyynärää. Järvellä tavataan useita uhanalaisia lintulajeja: mm. punasotka, tukkasotka ja selkälokkia.

Parkanonjärven alue – Parkanonjärven lähialue

POIKKEUSJÄRVI

Järvitiedot

[Kartta](#)

Pinta-ala: 65 ha

Syvyys: 6 m

Valuma-alue ja kuormitus

Poikkeusjärvi kuuluu Parkanonjärven valuma-alueeseen. Järveä kuormittavat etenkin suo- ja metsäojitukset. Etelärannalla on myös entinen saha-alue, joka on edelleen teollisuusalueena.

Järven vedenlaatu

Järven vedenlaatua on tutkittu maaliskuussa 2007, jolloin happipitoisuus oli kohtalainen huonosta talvesta huolimatta. Järvi oli lievästi hapan (pH 5,8) ja veden puskurikyky oli tyydyttävä. Vesi oli lievästi sameaa (1,5 FNU) ja veden väri oli ruskea (200 mg/l Pt). Fosforipitoisuuden perusteella (30 µg/l) järvi luokiteltiin reheväksi. Typpipitoisuus (760 µg/l) oli humusvesien tasoa. Talven 2021 vesinäytteiden mukaan veden laatu oli hienokseltaan heikompi, sillä 1-6 metrin syvyydestä otetuissa näytteissä pitoisuudet olivat: kemiallinen hapenkulutus 37-41 mg/l, kok.P 34-39 µg/l, kok.N 780-830 µg/l, pH 5-5,1, rauta 1 600 – 1 900 µg/l, sameus 0,97-1,4 FNU ja väri 320-330 mg/l Pt. Tulokset ovat olleet kesän 1990 tuloksiin verrattuna parempia fosforin osalta, jolloin 4 m syvyydessä kok.P-pitoisuus oli 54 µg/l.

Ekologinen tila luokitellaan hyväksi: biologisista laatutekijöistä kasviplankton luokitellaan erinomaiseksi, fysikaalis-kemialliset tekijät tyydyttäväksi ja hydrologis-morfologinen muuttuneisuusluokka tyydyttäväksi. Optimoitu ihmistoiminnan fosforikuorman vähennystarve on 30 %.

Virkistyskäyttö ja kunnostustoimet

Yleisluokitukseltaan veden virkistyskäyttöluokka on tyydyttävä/välttävä humuksen, happamuuden ja rehevyyden takia. Poikkeusjärven seurakunnan leirikeskuksen uimarannalta on otettu vuosittain uimavesinäytteet ja niiden tulokset ovat olleet hygieeniseltä laadultaan hyviä.

Paikallisesti arvokas geologinen muodostuma Naapunniemen harju sijaitsee järven itärannalla.

Parkanonjärven alue – Parkanonjärven lähialue

VIINIKANJOKI

Jokitiedot

[Kartta](#)

Pituus: n. 4,1 km

Valuma-alue: 680 km²

Valuma-alue ja kuormitus

Kairojärvestä Parkanonjärveen laskevan Viinikanjoen varrelle sijoittuu Parkanon taajama hulevesineen ja maataloutta.

Alajuoksulla jokeen yhtyy Kirkkojärven suunnasta Kirkkojoki-Pappilankoski, mihin johdetaan kaupungin jätevedenpuhdistamon vedet ennen joen yhtymistä Viinikanjokeen.

Joen vedenlaatu

Viinikanjoki on jokityypiltään suuri kangasmaiden joki. Jätevedenpuhdistamon yläpuolella vesi on lievästi sameaa (v. 2019-2021 vaihtelu vuodenajoin 1,9-4,1 FNU), ruskeasävytteistä (väri 87-180 mg/l Pt) ja runsashumuksista (KHT 14-26 mg/l O₂). Happamuus vaihteli v. 2019-2021 pH 6,0-6,7. Myös ravinnepitoisuudet ovat koholla, mutta hygieeninen laatu on erinomainen. Ravinnepitoisuudet ovat kaksinkertaisia luonnontasoon nähden (kok.N 530-820 µg/l ja kok.P 22-31 µg/l).

Jätevedenpuhdistamon jälkeen etenkin veden typpi- ja ammoniumtyyppipitoisuudet kohoavat (v. 2019-2021 vuodenajoin kok.N 710-2 100 µg/l). Fosforipitoisuus on noussut vähemmän ja esim. vuosina 2019-2021 kok.P-pitoisuus vaihteli 26—45 µg/l. Ajoin myös veden hygieeninen laatu on ollut uimavesiluokituksen mukaan uimiseen soveltumatonta.

Ekologinen tila luokitellaan hyväksi: biologisista laatutekijöistä kalasto luokitellaan erinomaiseksi, fysikaalis-kemialliset tekijät tyydyttäväksi ja hydrologis-morfologinen muuttuneisuusluokka huonoksi. Optimoitu ihmistoiminnan fosforikuorman vähennystarve on 9 %.

Virkistyskäyttö ja kunnostustoimet

Viinikanjoki on tärkeä urheilukalastus- ja lähivirkistyskohde aivan kaupungin keskustassa. Jokeen istutetaan vuosittain taimenta ja kirjolohta urheilukalastusta varten. Joessa esiintyy myös luontaisesti lisääntyvä taimenkanta.

Joki on myös osa maakuntakaavan melontareittiä, joka alkaa Kihniöltä ja jatkuu Parkanonjärven kautta Kyrösjärveen.

Parkanonjärven alue – Vuorijärven valuma-alue

HANHIJÄRVI

Järvitiedot

[Kartta](#)

Pinta-ala: 11,4 ha

Syvyys: 4 m

Valuma-alue ja kuormitus

Hanhijärveen kuormitusta aiheuttavat etenkin suo- ja metsäojitukset sekä eteläpuolen maatalous. Järveen laskee myös turvetuotantoalueen (Sarkinneva) vesiä ja vanha kaatopaikka on tuonut järveen kuormitusta Työluomasta. Hanhijärvi toimii laskeutusaltaana pysäyttämässä Vuorijärveen kulkeutuvaa kiintoainetta. Järven itäranta kuuluu Lapinneva pohjoinen –pohjavesialueeseen.

Järven vedenlaatu

Järven vedenlaatututkimuksissa on havaittu, että syvänteiden hapettomuus aiheuttaa ravinteiden vapautumista veteen. Humuspitoisuus on suuri ja järvi on erittäin rehevä ja siinä on runsas kasvillisuus ja uhkana on umpeenkasvu. Vuosina 2007-2019 otettujen pintavesinäytteiden keskiarvot ovat olleet: kokonaisfosforipitoisuus 51 µg/l, kok.typpipitoisuus 1 088 µg/l, sameus 8,5 FNU, kiintoaine 6,7 mg/l, CODMn 35 mg/l, väriluku 289 mgPt/l, rauta 3 574 µg/l ja pH 6,3. Järven vesi on siten erittäin ruskeaa, sameaa ja rautapitoista. Tarkkailun mukaan vuosina 2019 ja 2020 Hanhijärven vesi oli vähemmän sameaa ja kiintoainesta oli vähemmän kuin aiemmin ja fosforipitoisuus pohjan lähellä oli aiempaa matalampi. 2000-luvun alussa syvänteen kok.P-pitoisuus oli lähes poikkeuksetta yli 100 µg/l ja pinnallakin lähellä 100 µg/l, kun lukemat v. 2020 olivat 1 m syvyydessä 24-47 µg/l ja 3 m syvyydessä 53 µg/l.

Virkistyskäyttö ja kunnostustoimet

Järven virkistyskäyttöluokka on välttävä rehevyyden ja humuksen takia. Hanhijärvi on hyvä lintuvesi, jonka uhkana on liiallinen umpeenkasvu.

Vuoden 2005 koekalastuksen ja kyselyn perusteella kalasto lienee heikko. Järveä vaivanneet happikadot ovat tuhonneet kalastoa ja saaliiksi on saatu vähäisiä määriä särkiä.

Parkanonjärven alue – Vuorijärven valuma-alue

HEINILAMPI

Järvitiedot

[Kartta](#)

Pinta-ala: 1 ha

Syvyys: m

Valuma-alue ja kuormitus

Heinilammen ympäristö on suo- ja metsäojitusten leimaama. Pieneen lampeen laskee lisäksi osa Nivusnevan turvetuotannon vesistä, jotka laskupuro vie edelleen Heiniluoman kautta Vuorijokeen.

Järven vedenlaatu

Heinilampi on matala ja lähes umpeenkasvanut suolampi. Vesi on hapanta, tumaa ja ravinteikasta. Happitilanne on vain välttävä. Vuosina 2013-2019 otettujen näytteiden keskiarvot ovat olleet: kokonaisfosforipitoisuus 24 µg/l, kok.typpipitoisuus 657 µg/l, sameus 1,4 FNU, kiintoaine 1,7 mg/l, CODMn 38 mg/l, väriluku 275 mgPt/l, rauta 991 µg/l ja pH 5,2. Tarkkailun mukaan vuosina 2019 ja 2020 Heinilammen vesi oli laadultaan hienokseltaan parempaa. Humusleima ja ravinteisuus ovat vaihdelleet suuresti eri näytteenottokerroilla vuosien ja vuodenaikoina. Esim. v. 2020 kok.P oli talvinäytteessä 14 µg/l ja kesänäytteessä 30 µg/l. Samoin pH vaihteli talven pH-arvosta 4,4 pH-arvoon 6,1 kesällä.

Virkistyskäyttö ja kunnostustoimet

Pienellä suolammella on lähinnä maisemallisia ja luonnon monimuotoisuutta lisääviä arvoja. Lammella on tavattu uhanalaisista lintulajeista mm. mustakurkku-uikkua viime vuosina.

Parkanonjärven alue – Vuorijärven valuma-alue
HEINILUOMA

Jokitiedot

[Kartta](#)

Pituus: n. 5,3 km

Valuma-alue: 7,3 km²

Valuma-alue ja kuormitus

Heinilammesta Vuorijokeen laskevan joen valuma-aluetta kuormittavat metsä- ja suo-ojitukset, turvetuotanto ja hajakuormitus.

Joen vedenlaatu

Heiniluomasta ei ole veden laatutietoja. Vesi lienee Heinilammen veden kaltaista eli erittäin hapanta, humuspitoista ja ravinteikasta.

Virkistyskäyttö ja kunnostustoimet

Parkanonjärven alue – Vuorijärven valuma-alue
ISO RISTIHARJUNLAMPI

Järvitiedot

[Kartta](#)

Pinta-ala: 5,3 ha

Syvyys: m

Valuma-alue ja kuormitus

Ristiharjun kainalossa sijaitseva Iso Ristiharjunlampea ympäröivät laajat suo- ja metsäojitukset. Etelässä lampi rajoittuu Ristiharjun pohjavesialueeseen.

Järven vedenlaatu

Virkistyskäyttö ja kunnostustoimet

Iso Ristiharjunlampi kuuluu olennaisena osana valtakunnallisesti arvokkaan geologisen muodostuman Ristiharjun maisemaan.

Parkanonjärven alue – Vuorijärven valuma-alue KIRKKOJOKI

Jokitiedot

[Kartta](#)

Pituus: n. 0,8 km

Valuma-alue ja kuormitus

Kirkkojärvestä Parkanonjärveen laskevan joen valuma-aluetta kuormittavat taajama-asutuksen hulevedet ja viljely. Veden laatuun vaikuttaa ratkaisevasti myös Kirkkojärven kautta Vuorijoen tuoma hajakuormitus.

Joen vedenlaatu

Kirkkojoki on tyypiltään pieni turvemaiden joki. Vesi on erittäin ruskeaa ja lievästi rehevää/rehevää humusvettä. Vesi on myös lievästi hapanta. Myös ravinnepitoisuudet ovat koholla. Vuosina 2019-2021 pitoisuudet vaihtelivat jätevedenpuhdistamon yläpuolen näytteissä eri vuodenaikoina (4 näytettä/v): sähkönjohtavuus 3,5-5,3 mS/m, sameus 2,3-5,8 FNU, pH 5,9-6,9, väri 150-230 mg/l Pt, KHT 16-35 mg/l O₂, kok.N 490-880 µg/l ja kok.P 26-47 µg/l. Ravinteista typpipitoisuus on noin puolitoistakertainen ja fosforipitoisuus jopa kaksinkertainen luonnontilaan nähden.

Ekologinen tila luokitellaan hyväksi.

Virkistyskäyttö ja kunnostustoimet

Kirkkojoki/Pappilankoski on osa kaupungin taajaman keskeistä virkistysaluetta.

Parkanonjärven alue – Vuorijärven valuma-alue

KIRKKOJÄRVI

Järvitiedot

[Kartta](#)

Pinta-ala: 76 ha

Suurin syvyys: 11 m

Valuma-alue ja kuormitus

Kirkkojärven vedenlaatuun vaikuttaa ennen kaikkea luoteesta järveen laskeva Vuorijoki, joka tuo maa- ja metsätalouden sekä turvetuotannon happamia ja ravinteikkaita vesiä. Lisäksi Kirkkojärveen tulee kuormitusta taajaman teollisuus- ja asutusalueilta.

Järven vedenlaatu

Järven vedenlaatua on tutkittu kesällä 1990, jolloin järvi oli humussävytteinen (kiintoaine 5 metrissä 4,3 mg/l, KHT 20 mg/l O₂, väri 200 mg/l Pt), lievästi hapan (pH 6,2), puskurikyky oli tyydyttävä ja järvi oli rehevä (kok.P 57 µg/l, kok.N 590 µg/l). Vuoden 2006 näytteiden mukaan vesi oli 7 m syvyydessä sameaa (14 FNU) ja lievästi hapanta (pH 6,0) ja puskurikyky oli tyydyttävä.

Fosforipitoisuus (54 µg/l) osoitti erittäin suurta rehevyyttä ja alusvedessä oli happikatoa (happi 0,58 mg/l). Typpipitoisuus oli ruskeavetisten järvien luokkaa (970 µg/l) ja vesi oli erittäin ruskeaa (väri 440 mg/l Pt).

Ekologinen tila luokitellaan hyväksi: biologisista laatutekijöistä kasviplankton luokitellaan tyydyttäväksi, fysikaalis-kemialliset tekijät hyväksi ja hydrologis-morfologinen muuttuneisuusluokka tyydyttäväksi. Optimoitu ihmistoiminnan fosforikuorman vähennystarve on 10 %.

Virkistyskäyttö ja kunnostustoimet

Virkistyskäyttöluokitukseltaan veden laatu on tyydyttävä tai välttävä humuksen ja rehevyyden takia. Vesikasvillisuutta on niitetty useaan otteeseen mm. 1980- ja 2000-luvuilla. Järvi on taajaman keskeinen virkistysalue uimarantoineen. Terveystalon uimarannalta otetaan vuosittain useita uimavesinäytteitä ja vuoden 2019 tulosten perusteella veden hygieeninen laatu täytti uimarantojen vaatimukset. Myös leirintäalueen uimarannan vesien hygieeninen laatu on ollut hyvä. Järveen on istutettu 2000-luvun alussa siikaa. Kirkkojärven kunnostamiseksi on perustettu Pro Kirkkojärvi v. 2020. Järven kunnostamiseksi on ideoitu valuma-aluekunnostusta ja ruoppauksia järven ohella myös Pappilansalmeen.

Parkanonjärven alue – Vuorijärven valuma-alue

KUUHIMOJÄRVI

Järvitiedot

[Kartta](#)

Pinta-ala: 34 ha

Syvyys: 2 m

Valuma-alue ja kuormitus

Kuuhimojärveä kuormittavat etenkin suo- ja metsäojitukset.

Järven vedenlaatu

Järven vedenlaatu on vanhojen tutkimusten mukaan (talvi 1981) voimakkaasti humuspitoinen, karu ja hapan (pH 5,1). Vuonna 2006 otettujen näytteiden mukaan happipitoisuus oli välttävä/tyydyttävä, järvi oli samea (2,2 FNU), hapan (pH 5,3) ja puskurikyky oli kadonnut ja vesi oli ruskeaa (väri 240 mg/l Pt). Fosforipitoisuuden (53 µg/l) mukaan järvi luokiteltiin erittäin reheväksi ja typpipitoisuus oli humuspitoisten järvien luokkaa (640 µg/l). Rehevyys oli kasvanut näytteenottokertojen välillä.

Virkistyskäyttö ja kunnostustoimet

Veden laadun virkistyskäyttöluokitus on välttävä heikon happipitoisuuden, rehevyyden ja suuren humuksen takia.

Parkanonjärven alue – Vuorijärven valuma-alue

MAJAJÄRVI

Järvitiedot

[Kartta](#)

Pinta-ala: 46 ha

Syvyys: 4 m

Valuma-alue ja kuormitus

Majajärveä kuormittavat valuma-alueen laajat suo- ja metsäojitukset sekä turvetuotanto. Majajärvi toimii laskeutusaltaana pysäyttäen Vuorijärven suo- ja turvetuotantoalueilta (Ristineva) kulkeutuvaa kiintoainetta. Pääosa vesistä tulee järveen pohjoisen Ritajoesta, jonka vedenlaatu on tummaa ja ravinteikasta. Rannoilla on vähäisessä määrin myös viljelyä.

Järven vedenlaatu

Järven vedenlaatua on tutkittu vuodesta 1996 alkaen, jolloin humuspitoisuus oli suuri ja järvi oli rehevä ja syvänteiden hapettomuus aiheutti jo ravinteiden vapautumista veteen. Vuosina 2010-2020 otettujen näytteiden keskiarvot metrin syvyydessä ovat olleet: sähkönjohtavuus 3,2 mS/m, pH 6,0, väri 185 mg/l Pt, rauta 1 650 µg/l, kok.N 679 µg/l ja kok.P 33 µg/l. Vuoden 2021 tarkkailunäytteiden keskiarvot olivat pH:n osalta 5,9, typen osalta 695 µg/l ja fosforin osalta 33 µg/l, joten vedenlaatu on pysytellyt jokseenkin samana pitemmän aikaa. Ravinnepitoisuuksissa ja etenkin typpipitoisuuksissa on ollut kuitenkin hienoista laskua viime vuosikymmeninä. Järven veden happitilanne on välttävä, vesi on sameaa, veden pH lievästi hapan ja puskurikyky on tyydyttävä. Järvi on erittäin ruskeavetinen ja ravinnepitoisuudet osoittavat rehevyyttä ja aiheuttavat runsasta levätuotantoa. Erityisesti syvänteen vesi on talvisin hyvin heikkolaatuista. Pohjaveden vedenlaatu on vuosien 2010-2020 keskiarvoina ollut seuraava: pH 6,1, kok.N 758 µg/l, kok.P 47 µg/l, Fe 4 426 µg/l, CODMn 25 mg/l, väri 254 mgPt/l, sameus 9,8 FTU ja happi 6 mg O₂/l.

Virkistyskäyttö ja kunnostustoimet

Järven virkistyskäyttöarvo luokitellaan tyydyttäväksi/välttäväksi rehevyyden ja humusleiman takia. Järvi on lähes kauttaaltaan vesikasvien valtaama. Majajärvi on arvokas lintuvesi, jonka uhkana on liiallinen umpeenkasvu. Viime vuosina järvellä on uhanalaisista lajeista tavattu ainakin tukkasotka. Turvetuotannon velvoitetarkkailun johdosta tehtävän kalataloustarkkailun (2017) mukaan 2/3 saaliista koostui särkikaloista (särki 38 % ja lahna 26 %) ja muita saalislajeja ovat hauki, ahven ja made. Vuonna 2020 ahvenen osuus koekalastuksesta oli noussut 50 %:iin ja särkikaloja oli 47 % (lahna 32 % ja särki 14 %). Kalastajat arvioivat kalastushaitoiksi pyydysten likaantumisen, turvetuotannon sekä pohjan liettymisen. Verkkokoekalastuksen mukaan verkot likaantuvat runsaasti. Kalanhoitomaksuilla järveen on istutettu kuhaa viimeksi v. 2018, mutta lajista ei ole havaintoja kalastustiedustelujen perusteella.

Parkanonjärven alue – Vuorijärven valuma-alue

RITAOJA - RITAJOKI

Jokitiedot

[Kartta](#)

Pituus: n. 7,7 km

Valuma-alue: 29 km²

Valuma-alue ja kuormitus

Ritajoen valuma-alueella on runsaasti suo- ja metsäojituksia sekä mm. Ristinevan/Sarkinnevan turvetuotanto. Myös jo tuotannosta poistunut Latikkaneva sijaitsee yläjuoksulla. Joki saa alkunsa Latikkanevan vanhan turvetuo-tantoalueen tuntumasta Ritaojana ja laskee Majajärveen. Matkalla oja sivuaa myös Ristiharjun pohjavesialuetta.

Joen vedenlaatu

Joen vedenlaatua seurataan turvetuotannon velvoitetarkkailun vuoksi. Joen vesi on tummaa sekä humus- ja rautapitoista. Joen kiintoainepitoisuudet ovat myös melko suuret. Ravinnepitoisuudet ovat kuitenkin alhaisempia kuin laskujärvessä Majajärvessä. Joki luokitellaan fosforipitoisuuden vuoksi kuitenkin reheväksi. Vuosien 2010-2020 pitoisuuksien keskiarvot ovat olleet Majajärven yläpuolella: pH 5,9, sameus 4,9 FTU, kiintoaine 4,3 mg/l, väri 185 mg/l Pt, CODMn 24 mg/l, rauta 1 789 µg/l, kok.N 495 µg/l ja kok.P 33 µg/l, joskin arvot ovat vaihdelleet melko paljon eri vuosina. Pitkällä aikavälillä kiintoainepitoisuus on laskenut, mutta fosforipitoisuus kasvanut selkeästi. Myös happamuus on ollut nousussa. Vuoden 2021 tulokset olivat lähes kaikilta osilta heikompia kuin pitkäaikaiset keskiarvot. Ristinevan alapuolella ojan yläjuoksulla veden laatu on pitkällä aikavälillä parantunut fosforipitoisuuksia lukuun ottamatta, mutta sielläkin vuoden 2021 kuormitus oli pitkäaikaisia keskiarvoja korkeampaa. Vesi on ollut yläjuoksulla myös hieman huonompilaatuista kuin alajuoksulla.

Virkistyskäyttö ja kunnostustoimet

Ritajoen varrella sijaitsee hieno vanhan metsän Natura 2000 -kohde Rengassalo.

Parkanonjärven alue – Vuorijärven valuma-alue

TYÖLUOMA

Jokitiedot

[Kartta](#)

Pituus: n. km

Valuma-alue: km²

Valuma-alue ja kuormitus

Työluomaan laskee ojitettujen soiden ja osin turvetuotantoalueiden vesiä Kangaslamminnevan ja Sarkinnevan alueilta. Suo- ja metsäojitusten ohella jokea kuormittaa peltoviljely sekä vähäisessä määrin vielä suljetun kaatopaikan valumavedet.

Joen vedenlaatu

Työluoman vedenlaatua tutkitaan suljetun Kangaslammin kaatopaikan veloitettarkkailun vuoksi. Ennen Hanhijärveen laskua vesi on sameahkoa, rautapitoista, tummaa ja runsashumuksista. Typpipitoisuudet ovat olleet laskussa 2000-luvulla ja v. 2020 kokonaistyppipitoisuus vaihteli 880-1 400 µg/l ja kokonaisfosforipitoisuus 34-60 µg/l. Vesi on siten myös rehevää ja alivirtaamakausilla veden laatu on heikoimmillaan.

Virkistyskäyttö ja kunnostustoimet

Parkanonjärven alue – Vuorijärven valuma-alue VALKEINEN

Järvitiedot

[Kartta](#)

Pinta-ala: 31 ha

Syvyys: m

Valuma-alue ja kuormitus

Valkeinen kuuluu Vuorijärven valuma-alueen latvavesiin. Järven valuma-alue koostuu ojitetuista suo- ja metsäalueista, mistä kuormituskin muodostuu.

Järven vedenlaatu

Järven vedenlaatua on tutkittu 1990 ja tulosten mukaan Valkeinen oli voimakkaasti happamoitunut (pH 4,7), kirkasvetinen ja karu järvi. Järven puskurikyky oli hävinnyt. Kesällä 2006 otetun näytteen mukaan happitilanne oli erinomainen. Kokonaistyyppi- (410 µg/l) ja fosforipitoisuus (8 µg/l) osoittivat, että Valkeinen on karu ja luonnontilainen ravinteisuuden puolesta. Vesi oli kuitenkin edelleen hapanta (pH 5,4) eikä puskurikykyä ollut. Vesi oli edelleen kirkasta, sillä väriluku oli vain 30 mg/l Pt ja sameus oli vähäistä (0,66 FNU).

Virkistyskäyttö ja kunnostustoimet

Happamuudesta johtuen veden laadun virkistyskäyttöluokitus on tyydyttävä.

Parkanonjärven alue – Vuorijärven valuma-alue

VUORIJOKI

Jokitiedot

[Kartta](#)

Pituus: n. 7,5 km

Valuma-alue: 29 km²

Valuma-alue ja kuormitus

Vuorijärvestä Kirkkojärveen laskevan Vuorijoen valuma-alue on metsävaltaista. Vuorijärven vesien lisäksi jokea kuormittavat valuma-alueen suo-ojitukset ja maatalous. Niin ikään Heiniluoman kautta jokeen laskee suo- ja metsäojitusten ja vähäisessä määrin myös turvetuotannon vesiä.

Joen vedenlaatu

Ekologinen tila luokitellaan tyydyttäväksi: fysikaalis-kemialliset tekijät luokitellaan tyydyttäväksi ja hydrologis-morfologinen muuttuneisuusluokka tyydyttäväksi. Vesiensuojelun toimenpideohjelman mukaan hyvä tila tulisi saavuttaa vuonna 2027. Optimoitu ihmistoiminnan fosforikuorman vähennystarve on 9 %.

Virkistyskäyttö ja kunnostustoimet

Joessa esiintyy vielä luontaisesti lisääntyvä taimenkanta. Sähkökoekalastukset joitakin vuosia sitten antoivat tosin vain muutamia taimenia saaliiksi. Edellytykset virtavesikunnostuksiin olisivat hyvät. Vapo Oy:n Nivusnevan kalatalousmaksuilla jokeen istutetaan taimenta ja jokirapua vuosina 2020-2024.

Vuorijoen keskijuoksulla Karviantien varrella sijaitsee vanhan metsän luonnonsuojelualue.

Parkanonjärven alue – Vuorijärven valuma-alue

VUORIJÄRVI

Järvitiedot

[Kartta](#)

Pinta-ala: 236 ha

Suurin syvyys: 7 m

Keskisyvyys 1,5 m

Viipymä: 56 vrk

Valuma-alue ja kuormitus

Vuorijärveä kuormittavat suo- ja metsäojitukset sekä maatalouden hajakuormitus. Suurin osa Vuorijärven vesistä tulee pohjoisesta Majajärvestä Ritaojaa pitkin, mistä laskee lisäksi Ristinevan turvetuotantoalueen vesiä. Etelästä tulevan Työluoman kautta järveen laskee Hanhijärven ravinteisia vesiä. Sarkinnevan turvetuotannon vesiä laskee järveen kolmea reittiä. Veden vaihtuvuus on nopeaa, joten ravinteet kuormittavat myös alapuolista vesistöä. Järveä halkoo Lapinneva pohjoinen ja Vuorijärven pohjavesialue.

Järven vedenlaatu

Vuorijärven vedenpintaa on laskettu 1900-luvun alkupuolella noin 1,5 metriä ja järven eteläpäässä onkin laajoja vesijättöniittyjä. Järven kunto alkoi laskea 1970-luvulla. Järven vedenlaatua on tutkittu kaatopaikan ja turvetuotannon velvoitetarkkailun yhteydessä ja järvestä on vedenlaatutietoja 1990-luvulta asti. Vuosien 2007-2019 tulosten keskiarvot ovat pinnan läheisyydessä olleet: pH 6,2, sameus 6,5 FNU, kiintoaine 4,4 mg/l, CODMn 24 mg/l, väri 187 mg/l Pt, rauta 1 734 µg/l, kok.N 649 µg/l ja kok.P 31 µg/l. Vuoden 2019 tarkkailun mukaan veden laatu oli hieman huonompi kuin aiempina vuosina, mutta v. 2020 taas lähellä keskiarvoja. Maaliskuussa 2019 sekä päällysvesi että alusvesi olivat hapettomia. Vuorijärvi on siten rehevä ja levätuotanto on runsasta ja vesi on erittäin ruskeaa ja ajoittain sameaa. Järveä kuormittaa myös sisäinen kuormitus. Vielä 2000-luvun alussa kok.P-pit. oli lähes poikkeuksetta pinnalla lähellä 50 µg/l ja pohjalla yli 100 µg/l, kun pitoisuus v. 2020 vaihteli syvänteessä 26-66 µg/l ja pinnalla 24-55 µg/l eri vuodenaikoina. Vuoden 2013 kasviplankton-tutkimuksen mukaan kasviplanktoneista valtalajeina olivat piilevät (46 % biomassasta) ja sinilevät (35 %).

Ekologinen tila luokitellaan hyväksi: biologisista laatutekijöistä kalasto luokitellaan hyväksi ja kasviplankton tyydyttäväksi, fysikaalis-kemialliset tekijät hyväksi ja hydrologis-morfologinen muuttuneisuusluokka tyydyttäväksi. Optimoitu ihmistoiminnan fosforikuorman vähennystarve on 8 %.

Virkistyskäyttö ja kunnostustoimet

Turvetuotannon velvoitetarkkailun kalastustiedustelun mukaan Vuorijärven saalisjakauma oli v. 2020: hauki 41 %, lahna 10 %, ahven 29 %, kuha 13 %, särki 4 % sekä pasuri ja kiiski. Jakauma oli jokseenkin vuoden 2017 kaltainen. Kalastusta haittaavat kyselyn mukaan etenkin pyydysten likaantuminen, turvetuotanto, pohjan liettyminen, runsas vesikasvillisuus ja umpeenkasvu. Kalanhoitomaksuilla ja osakaskuntien varoilla järveen on istutettu viimeksi v. 2021 kuhaa ja siikaa, mutta niitä ei ole ollut saaliissa. Vuoden 2017 elohopeapitoisuusmittauksissa ahvenen Hg-pitoisuus vaihteli 0,17-0,35 mg/kg ja vuoden 2020 mittauksissa 0,22-0,43 mg/kg. Pitoisuudet ylittävät osin ympäristön laatu normin (0,25 mg/kg), mutta ravintokäytölle ei ole estettä (raja-arvo 0,5 mg/kg). Kalastoperusteinen ekologinen tila luokitellaan erinomaiseksi/hyväksi.

Järven veden laadun turvaamiseksi järvelle on tehty kunnostussuunnitelma, jonka tarkoituksena on pysäyttää umpeenkasvu ja kohottaa virkistysarvoa. Järven kunnostamiseksi järveä on mm. ruopattu ja niitetty ja siellä on tehokalastettu. Niittoja on tarkoitus jatkaa. Linnustolle on tehty pesimäsaarekkeitä ja järvellä on tavattu viime vuosina uhanalaisista lajeista mm. tukkasotka, joushisorsaa ja sinisuohaukkaa. Isosaaren uimarannan veden hygieeninen laatu on ollut hyvä.

Parkanonjärven alue – Nerkoonsjärven valuma-alue

HIRVIJÄRVI

Järvitiedot

[Kartta](#)

Pinta-ala: 32 ha

Suurin syvyys: 2 m

Viipymä: 20 vrk

Valuma-alue ja kuormitus

Hirvijärven eteläosat sijoittuvat Parkanon puolelle ja pohjoisosat Kihniön puolelle. Järveä ympäröivät suot ja metsät on ojitettu voimakkaasti ja itäpuolella sijaitsee Hirvinevan turvetuotantoalue.

Järven vedenlaatu

Hirvijärvestä on vedenlaatutietoja vuodesta 1981 alkaen. Vuosien 1981-2008 tulosten mukaan vesi on ollut hapanta (pH 4,2-5,7) ja ravinnepitoista (kok.P 29-170 µg/l). Happitalous on ollut kohtalainen. Vesi on ollut lievästi sameaa (0,5-5,5 FNU) ja väriluku on erittäin korkea (165-600 mg/ Pt). Vuonna 2020 vedenlaatu oli aiempia vuosia parempi: CODMn-arvo oli keskimäärin 38 mg/l, kiintoaine 1,6 mg/l, pH 5, väriluku 300 mg/l Pt ja sameus 1,4 FNU. Kokonaistyyppipitoisuus oli keskimäärin 775 µg/l ja kok.fosforipitoisuus oli aiempia vuosia selvästi alhaisempi (27 µg/l). Veden rautapitoisuus on ollut viimeisen vuosikymmenen ajan syvänteessä 1 800 µg/l luokkaa.

Virkistyskäyttö ja kunnostustoimet

Järven virkistyskäyttöarvo on vain välttävä rehevyyden, happamuuden, happiongelmien ja humuspitoisuuden vuoksi. Järven kalastoon kuuluvat ainakin hauki ja ahven.

Parkanonjärven alue - Riuttasjärven-Linnanjärven alue

KOSKELANJOKI

Jokitiedot

[Kartta](#)

Pituus: 2,6 km

Valuma-alue ja kuormitus

Koskelanjoki virtaa Kankarinjärven ja Linnanjärven välissä ja virtaa hetken matkaa rajajokena kuntien välillä. Kuormitus tulee pääosin Kankarinjärven kuormittuneista vesistä, sillä joen rannalla kuormitusta lisäävät vain maatalous ja vähäinen haja-asutus.

Joen vedenlaatu

Vuoden 2012 vesinäytteiden mukaan joen pH oli lievästi hapanta (pH 6,2) ja humuspitoista (kiintoaine 3-7 mg/l ja väri 120 mg/l Pt). Kok.P-pitoisuus (33 µg/l) ja kok.N-pitoisuus (860 µg/l) osoittivat ravinteisuutta.

Ekologinen tila luokitellaan hyväksi: biologisista laatutekijöistä kalasto luokitellaan tyydyttäväksi, fysikaalis-kemialliset tekijät hyväksi ja hydrologis-morfologinen muuttuneisuusluokka hyväksi. Optimoitu ihmistoiminnan fosforikuorman vähennystarve on 8 %.

Virkistyskäyttö ja kunnostustoimet

Koskelanjoki on lohi- ja siikapitoinen vesistö ja virkistyskalastuskohde ja rannalla on myös laavu. Joki kuuluu turvetuotannon kalataloudelliseen yhteistarkkailuun ja kalastoa on tutkittu vuosina 2012, 2018 ja 2021. Vuoden 2021 sähkökoekalastuksen perusteella joessa esiintyy ahventa, haukea, madetta, kivisimppua, särkeä ja lohikaloja lähinnä satunnaisesti (v. 2021 yksi taimen). Taimenet ovat pääosin peräisin istutuksista, mutta joessa esiintyy myös luontaisesti lisääntyvä taimenkanta. Kalastuksen haittoina koetaan pohjan liettyminen, vedenpinnan korkeuden vaihtelut ja turvetuotannon kuormitus. Joki on osa myös Pirkanmaan maakuntakaavan melontareittiä.

Parkanonjärven alue - Riuttasjärven-Linnanjärven alue

KUIVASJOKI-RUONANJOKI-JARVANJOKI

Jokitiedot

[Kartta](#)

Pituus: n. 4,4 km

Valuma-alue:
Hautakoski 160 km² ja
Haapakoski 170 km²

Valuma-alue ja kuormitus

Kuivasjärven ja Linnanjärven eteläosan yhdistävä jokiyhdistelmä laajenee välillä lampimuodostumiksi. Jokireittiä kuormittaa Kuivasjärven vesien lisäksi maa- ja metsätalouden hajakuormitus sekä turvetuotanto (osa Nivusnevan alueesta).

Joen vedenlaatu

Joen vedenlaatu on jokseenkin Kuivasjärven vedenlaadun kaltaista: hapanta, humuspitoista ja rehevöitynyttä.

Ekologinen tila luokitellaan hyväksi: biologisista laatutekijöistä kalasto luokitellaan tyydyttäväksi ja piilevät erinomaiseksi, fysikaalis-kemialliset tekijät hyväksi ja hydrologis-morfologinen muuttuneisuusluokka hyväksi. Optimoitu ihmistoiminnan fosforikuorman vähennystarve on 8 %.

Virkistyskäyttö ja kunnostustoimet

Niemenlampeen on istutettu karppeja v. 1995 ja koskialueille harjusta 1990-luvulla. Pirkanmaan ympäristökeskus teki Kuivas-Jarvanjoen kalataloudellisen kunnostussuunnitelman v. 2002. Suunnitelma koski Hautalammenkosken, Lamminkosken ja Haapakosken kunnostamista ja koskikunnostuksia tehtiin ELY-keskuksen toimesta v. 2005. Taimenkanta todettiin tuolloin luonnonvaraiseksi. Jokiosuudella on tehty sähkökoekalastuksia useina vuosina taimenkannan kehityksen selvittämiseksi. Jokiosuuden sähkökoekalastuksella v. 2019 saatiin vain yksi taimen ja v. 2020 taimenia ei saatu alaosan Hautalammenkoskelta lainkaan. Jokiosuuden yläosalta, Lamminkoskelta, saatiin sekä luontaista että istutuksista peräisin olevaa taimenkantaa ja virtavesikaloista myös kivenuoliaista ja kivisimppua. Vuoden 2020 sähkökoekalastus osoitti, että kunnostustoimet eivät ole tuottaneet toivottua tulosta ja kunnostustoimia kutusoraikkojen tekemiseksi tulee jatkaa. Kunnostustoimia myös jatkettiin syksyllä 2020 seitsemän kutusoraikon teolla (KVVY:n Virtahanke). Kalataloudellisen yhteistarkkailun koekalastuksessa v. 2021 taimenta ei saatu saaliiksi. Kunnostuksiin käytetään myös turvetuotannon kalatalousmaksuja 2020-2024. Joella on kalataloussuunnitelman mukaan virkistyskalastuspotentiaalia.

Parkanonjärven alue - Riuttasjärven-Linnanjärven alue

LEHMILUOMA-HAUKKALUOMA

Jokitiedot

[Kartta](#)

Pituus: n. 3,6 km

Valuma-alue:

Valuma-alue ja kuormitus

Alineen Lehmilammesta laskeva Lehmiluoma virtaa välillä Haukkaluomana, kunnes vaihtuu Lehmiluomaksi jälleen Linnanjärveen laskiessa. Suo- ja metsäojitukset sekä turvetuotanto (Vähä Hakoneva, 35 ha) kuormittavat jokiosuutta.

Luoma virtaa myös hetken Mäntylänharjun pohjavesialueen läpi

Joen vedenlaatu

Joen vedenlaatua on tutkittu vuodesta 2019 alkaen Vähä Hakonevan velvoitetarkkailun vuoksi. Haukkaluoman kolmen näytteen keskiarvot olivat ensimmäisenä tutkimusvuotena ja vuonna 2020 (suluissa): pH 6,0 (pH 5,6), sameus 2,7 FNU (1,8 FNU), väriluku 190 mg/l (237 mg/l), kiintoaine 3,5 mg/l (3,9 mg/l), CODMn 24 mg/l O₂ (32 mg/l), kok.P 41 µg/l (30 µg/l) ja kok.N 563 µg/l (517 µg/l). Rautapitoisuus vaihteli v. 2019 930- 2 100 µg/l. Vesi on siten tummaa, humuspitoista ja rehevää.

Virkistyskäyttö ja kunnostustoimet

Parkanonjärven alue - Riuttasjärven-Linnanjärven alue

LINNANJÄRVI

Järvitiedot

[Kartta](#)

Pinta-ala: 440 ha

Suurin syvyys: 12 m

Valuma-alue ja kuormitus

Linnanjärven tilaan vaikuttaa ennen kaikkea yläpuolisten järvien, Kankarinjärven ja Nerkoönjärven tila sekä maa- ja metsätalouden hajakuormitus. Yläpuolisten vesistöjen valuma-alueilla on paljon turvetuotantoa, minkä lisäksi järveen tulee myös mm. Vähä Hakonevan turvetuotannon vesiä.

Järven vedenlaatu

Järven vedenlaatua on tutkittu turvetuotannon velvoitetarkkailun vuoksi. Vuosien 2013-14 tulosten mukaan järvi oli humuspitoinen, lievästi samea, rehevä (kok.P 27 µg/l), lievästi hapan (pH 6-6,5) ja puskurikyky oli tyydyttävä. Happitilanne on alusvedessä ajoittain huono. Vuonna 2006 näytteet otettiin kahdesta syvänteestä ja tulosten perusteella vesi oli erittäin ruskeaa ja humuspitoista ja lievästi hapanta (pH 6,6). Happipitoisuus oli hyvä päällysvedessä, mutta 9,5 m syvänteessä tavattiin happikatoa ja korkeita typen (1310 µg/l) ja fosforin (38 µg/l) pitoisuuksia. Esimerkin vuoksi kesän 1990 näytteissäkin tavattiin syvänteessä jo yli 50 µg/l kok.P-pitoisuuksia, mutta tuolloin kok.N-pitoisuus oli vain 500-600 µg/l ja kesällä 1997 5 m syvyydessä kok.P oli 27 µg/l ja kok.N 550 µg/l.

Vuoden 2020 näytteiden keskiarvot olivat päällysvedessä ja 10 m syvänteessä (suluissa): CODMn 21 mg/l (23 mg/l), kok.P 24 µg/l (40 µg/l), kok.N 670 µg/l (840 µg/l), pH6,5 (pH 6,5), sameus 3,3 FNU (7 FNU) ja väri 136 mg/l Pt (147 mg/l). Happiongelmia ei ollut v. 2020 ja veden laatu on pysytellyt jokseenkin samana vuosikymmeniä.

Ekologinen tila luokitellaan hyväksi: biologisista laatutekijöistä kasviplankton luokitellaan erinomaiseksi, fysikaalis-kemialliset tekijät hyväksi ja hydrologis-morfologinen muuttuneisuusluokka tyydyttäväksi. Optimoitu ihmistoiminnan fosforikuorman vähennystarve on 8 %.

Virkistyskäyttö ja kunnostustoimet

Virkistyskäyttöluokitukseltaan järvi luokitellaan tyydyttäväksi ravinnepitoisuuksien ja humuksen takia. Linnanjärvi on Parkanon melonta-reitin Parkanon puolen pohjoisin lähtöpiste. Parkanon kaupungin jätevedenpuhdistamon ja Killin Voima Oy:n voimalaitoksen kalatalousmaksuilla järveen istutetaan planktonsiikaa ja kuhaa vuosina 2020-2024. Vuoden 2011 kalastustiedustelun mukaan järven saalisjakauma oli: kuha 34 %, hauki 28 %, ahven 22 %, lahna 9 %, särki 3 %, sulkava 2 %, made 1 % ja taimen 1 %. Järvestä saatiin myös järvilohia ja kirjolohia järvireitillä istutusten ansiosta. Rapusaaliit olivat olemattomia. Tiedustelun mukaan kalastusta haittaavat pyydysten likaantuminen, vedenpinnan säännöstely sekä turvetuotanto ja pohjien liettyminen. Veden laadun parantamiseksi on ideoitu vedenpinnan nostoa. Kalatalousalueen suunnitelmissa on selvittää järven kuhakantaa.

Parkanonjärven alue – Riuttasjärven-Linnanjärven alue RIUTTASJÄRVI-SAVAJÄRVI-KAIDATVEDET

Järvitiedot

[Kartta](#)

Pinta-ala: 179 ha

Syvyys: 13 m,
keskisyvyys 3 m

Valuma-alue ja kuormitus

Riuttasjärvi-Kaidat Vedet on osa pitkää järviketjua. Järviin laskevat Linnanjärven ja Kuivasjärven laajojen valuma-alueiden suo- ja metsäojitusten, turvesoiden ja maatalouden kuormittavat valumavedet. Järvien omat rannat ovat suhteellisen luonnontilaisia, joskin valuma-alueen soita on ojitettu.

Järven vedenlaatu

Riuttasjärven vedenlaatua on tutkittu 2006 ja 2010-2013, jolloin keskimääräiset pitoisuudet olivat: pH 6,4, väri 190 mg/l Pt, kiintoaine 2,2 mg/l, kok.P 27 µg/l ja kok.N 740 µg/l. Järven happipitoisuus on ollut hyvä, joskin pohjassa tavataan hapettomuutta. Järvi on siten lievästi hapanta, lievästi sameaa, runsashumuksista ja erittäin ruskeaa. Fosforipitoisuus ja klorofyllipitoisuus luokittelevat järven reheväksi. *Kaitojen vesien* vuoden 2016 näytteessä pH oli 5,0, väri 350 mg/l Pt, kiintoaine 2,6 mg/l, kok.P 32 µg/l ja kok.N 890 µg/l eli vesi oli heikkolaatuisempaa. *Savajärven* vedenlaatu oli v. 2020 selkeästi parempaa, sillä pintaveden CODMn oli keskimäärin 17 mg/l, kiintoaine 2 mg/l, kok.P 18 µg/l, kok.N 460 µg/l, pH 6,0, sameus 2,3 FNU ja väri 170 mg/l Pt. **Ekologinen tila** luokitellaan hyväksi: biologisista laatutekijöistä kasviplankton luokitellaan erinomaiseksi, fysikaalis-kemialliset tekijät hyväksi ja hydrologis-morfologinen muuttuneisuusluokka tyydyttäväksi. Optimoitu ihmistoiminnan fosforikuorman vähennystarve on 8 %.

Virkistyskäyttö ja kunnostustoimet

Veden laadun virkistyskäyttöluokitus on hyvä/tyydyttävä humuksen ja rehevyyden takia. Järviltä kalastetaan mm. kuhaa, haukea, lahnaa, ahventa, särkeä, siikaa, madetta sekä satunnaisesti taimenta. Parkanon kaupungin jätevedenpuhdistamon ja Killi Oy:n voimalaitoksen kalatalousmaksuilla järviin istutetaan kuhaa ja planktonsiikaa vuosina 2020-2024. Järviin on istutettu aiemmin myös järvitaimenta. Kalastajien mukaan kalastusta haittaavat pyydysten likaantuminen ja särkikalojen runsaus.

Kaitoihin vesiin kuuluvan Savajärven rannalla sijaitsevalta Pitkälän uimarannalta otettujen näytteiden tulokset ovat olleet hygieeniseltä laadultaan erinomaisia tai hyviä. Järviketjun rannat on osoitettu maakuntakaavassa pitkälti suojeluun ja virkistykseen ja järvien läpi kulkee myös melontareitti. Rannoilla on polkuja, uimarantoja ja mm. Käenkosken tapahtumakeskus. Kaidatvedet kuuluu myös Natura-kohteisiin ja pääasialliset suojeluperusteet ovat humuspitoiset lammet ja järvet sekä luonnontilaiset tai niiden kaltaiset vanhat kuusimetsät. Kalankulun parantamiseksi on ideoitu tierummun uusimista Asemantiellä.

Parkanonjärven alue – Riuttasjärven-Linnanjärven alue
VEHKAPURUNLAMPI

Järvitiedot

[Kartta](#)

Pinta-ala: 1 ha

Syvyys: 2,5 m

Valuma-alue ja kuormitus

Vehkapurunlampea kuormittavat laajat suo- ja metsäojitukset ja maatalous. Lampi laskee Savajärveen.

Järven vedenlaatu

Lammen vedenlaatua on tutkittu vuonna 2016. Vesi on suovaltaiselle alueelle tyypillisesti tummaa, hapanta (pH 4,3) sekä humus- ja rautapitoista. Ravinnepitoisuuksiltaan lampi luokitellaan reheväksi. Lammen veden väriluku oli 570 mg/l Pt, kiintoainepitoisuus 1,2 mg/l, kokonaisfosforipitoisuus 30 µg/l ja kokonaistyyppipitoisuus 1200 µg/l.

Vuoden 2020 vesinäytteiden mukaan vedenlaatu oli selkeästi parempi, sillä veden laatu oli eri vuodenaikojen keskiarvona: CODMn 41 mg/l, kiintoaine 1 mg/l, kok.P 21 µg/l, kok.N 550 µg/l, pH 4,4, sameus 0,9 FNU ja väriluku 355 mg/l Pt.

Virkistyskäyttö ja kunnostustoimet

Pienellä Vehkapuronlammella on maisemallista arvoa ja luonnon monimuotoisuutta lisäävä merkitys. Kaakkoisrannalla esiintyy mm. luontodirektiivin lajeista viitasammakkoa.

Parkanonjärven alue – Haukkaluoman valuma-alue
ALINEN LEHMILAMPI

Järvitiedot

[Kartta](#)

Pinta-ala: 6,3 ha

Syvyys: 6 m

Valuma-alue ja kuormitus

Alinen Lehmilampea kuormittavat erityisesti ympäröivät suo- ja metsäojitukset. Myös osa Isokankaan varikon puhdistetuista jätevesistä on johdettu aiemmin järveen laskevaan ojaan.

Järven vedenlaatu

Järven vedenlaatua on tutkittu 1996 ja 1998. Selvitysten mukaan vesi on ollut hapanta (pH 4,9-5,6) ja fosforipitoisuus on ollut korkea (max pinnalla 23 ja syvänteessä 100 µg/l). Kokonaistyyppipitoisuus on ollut korkea (jopa 13 000 µg/l) ja jätevesistä kertoi suuri ammoniumtyypen määrä (6 300 µg/l). Vuoden 2006 näytteen mukaan syvänteen vedessä oli sameutta (9,7 FNU), vesi oli edelleen hapanta (pH 5,6), alkaliniteetti oli tyydyttävä ja väri oli erittäin ruskeaa (450 mg/l Pt). Typpipitoisuus (910 µg/l) oli ruskeiden vesien tasoa ja kok.fosforipitoisuus (200 µg/l) osoitti ylirehevyyttä. Alusvedessä oli lisäksi happikato. Rehevyyden oli kasvanut merkittävästi 10 vuodessa.

Virkistyskäyttö ja kunnostustoimet

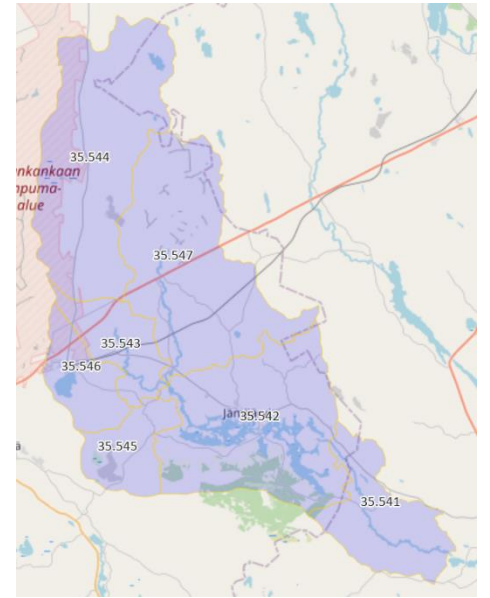
Veden virkistyskäyttöluokka on välttävä/huono ylirehevyyden ja humuksen takia.

Parkanon vesistöt valuma-alueen mukaan

KOKEMÄENJOEN PÄÄVESISTÖALUE - IKAALISTEN REITIN VALUMA-ALUE 35.5

3. Jämijärven valuma-alue 35.54

Kivijoen-Jämijoen valuma-alue 35.544: Iso Kivijärvi, Kivijoki

Kivijoen-Jämijoen valuma-alueella on Parkanossa vain yksi järvi, Iso Kivijärvi, mistä vedet laskevat ensin Karvian puolelle ja kohta Ikaalisten alueella Kivijokeen. Parkanon puolella valuma-aluetta kuormittavat suo- ja metsäojitukset ja vähäisessä määrin myös turvetuotanto (Parkanon puolella Majahohka 34 ha ja Pitkäsalonkeidas 22 ha ja pieni, noin 25 ha:n osa 92 ha:n Hirvikeidasta). Kivijoella on ensimmäiset tarkkailupisteet Parkanon puolella. Jämiänkeitaan turvetuotannon vedet laskevat Jämijärven valuma-alueelle Palojoen valuma-alueen kautta.

Koko Parkanon kaupungin alue kuuluu **vesienhoidon toimenpideohjelmassa** metsätalouden ja turvetuotannon vesiensuojelun tehostamisalueelle, jolloin vesistöjen vedenlaatu edellyttää sektorikohtaisten tehostettujen vesiensuojelumenetelmien käyttöä. Metsätalouden ohjauskeinoja ovat mm. suometsänhoidon kokonaisvaltaisen suunnittelun kehittäminen, sektorien välisen yhteistoiminnan kehittäminen vesiensuojelussa sekä kuivatustekniikan ja metsätalouden vesiensuojelumenetelmien kehittäminen.

Turvetuotannon ohjauskeinoja ovat mm. uuden turvetuotannon ohjausjojoitetuille tai muuttuneille soille, haitallisten vesistövaikutusten vähentäminen valuma-aluekohtaisella suunnittelulla, uusien vesiensuojelumenetelmien kehittäminen ja käyttöönotto, tuottajien koulutus, omavalvonnan edistäminen, velvoitetarkkailun kehittäminen, humuksen vesistövaikutusten ja metyylielohopean vaikutusten tutkiminen sekä jälkikäytön ohjaaminen vesistön ja monimuotoisuuden kannalta kestäviin ratkaisuihin.

[Ikaalisten reitin vesienhoidon toimintaohjelma \(arcgis.com\)](http://arcgis.com)

Jämijärven valuma-alue – Kivijoen-Jämijoen valuma-alue

ISO KIVIJÄRVI

Järvitiedot

[Kartta](#)

Pinta-ala: 48 ha

Suurin syvyys: m

Valuma-alue ja kuormitus

Iso Kivijärven suot ja metsät järven ympärillä on ojitettu, joten metsätalouden hajakuormitus on suurin kuormittaja. Järven rannoilla on myös runsas mökkiasutus ja lähistöllä vanhoja ja tuotannossakin olevia turvesoita.

Järven vedenlaatu

Iso Kivijärven vesi on hapanta ja ruskeavetistä.

Virkistyskäyttö ja kunnostustoimet

Iso-Kivijärven vedenkorkeuden nostamiseksi kiinteällä padolla on rannan omistajille myönnetty lupa v. 1987

Jämijärven valuma-alue – Kivijoen-Jämijoen valuma-alue

KIVIJOKI

Jokitiedot

[Kartta](#)

Pituus: Parkanon puolella n. 6 km

Valuma-alue ja kuormitus

Kivijoki on Iso Kivijärven laskujoki, joka virtaa Parkanon puolella lähes 6 km verran kaupungin lounaiskulmassa. Kivijoen ja Iso Kivijärven valuma-alueen suot ja metsät on ojitettu laajalti, joten metsätalouden hajakuormitus on suurin kuormittaja. Jokeen laskee myös turvetuotantoalueiden vesiä, Parkanon puolelta mm. Majahohkan, Hirvikeitaan ja Pitkänsalonkeitaan vesiä.

Joen vedenlaatu

Kivijoen vedenlaatua tutkitaan turvetuotantoalueiden velvoitetarkkailujen vuoksi. Näytepiste Parkanon puolella on Myllykosken kohdalla. Vesi on joessa erittäin rehevää, runsashumuksista ja tummaa. Vedenlaatu vaihtelee suuresti eri vuodenaikoina. Vuosina 2021-2022 esim. CODMn vaihteli 25-99 mg/l, kiintoaine 2-18 mg/l, kokonaistyyppi 570-1 800 µg/l, kokonaisfosfori 35-200 µg/l, sameus 1,1-17 FTU ja pH 4,7-6,4 välillä.

Virkistyskäyttö ja kunnostustoimet

Parkanon vesistöt valuma-alueen mukaan

KOKEMÄENJOEN PÄÄVESISTÖALUE - IKAALISTEN REITIN VALUMA-ALUE 35.5

4. Kovesjoen valuma-alue 35.55

Kovesjoen alaosan alue 35.551 ja Kovesjoen keskiosan alue 35.552 : Kovesjoki, ei järviä

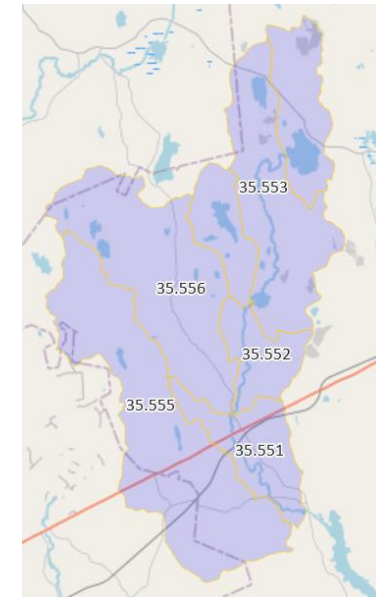
Kovesjärven yläosan alue 35.553: Heinilampi, Kotojärvi, Kovesjoki, Paattalanlampi, Pirttijärvi, Pirttiluoma

Kovesjärven valuma-alue 35.554: Ahvenlampi, Kovesjärvi

Kuusijoen valuma-alue 35.555: Ahvenlampi, Kirjasluoma, Kuusijärvi, Metsäjärvi, Vehkalampi

Laholuoman valuma-alue 35.556: Alinen Kirjasjärvi, Joutsenlammi, Kartiska, Keidaslampi, Koivulampi, Laholuoma-Raivoluoja, Ojalampi, Raivolampi, Rapalampi, Ylinen Kirjasjärvi

Samminluoman valuma-alue 35.557: Häädetjärvi, Keidaslampi, Samminluoma, Vehkuri

Kovesjoen valuma-alueella on toisaalta laajoja luonnonsuojelualueita ja toisaalta suo- ja metsäojituksia sekä turvetuotantoa. Ympäristölupa on Kotonevan turvetuotantoalueella (13 ha, otto päättynyt v. 2020) ja Aholaniitun alueella (31 ha), mutta alueelta on viime vuosina otettu turvetta myös ilman ympäristölupaa (Ahvenlammenneva 26 ha, Mustasaarenneva 10 ha - kotitarveottoon v. 2022 4,2 ha alueella, Kangaslamminneva 24 ha ja Murroneva 10 ha). Valuma-alueen latvajärven ovat vedenlaadultaan hyviä, mutta suo- ja metsäojitusten ja turvetuotannon vaikutukset näkyvät veden laadun heikkenemisenä alajuoksulla, missä vesi on hapanta, ravinteista ja humuspitoista.

Kaupungin lounaisosat Kovesjoen valuma-alueella kuuluvat **vesienhoidon toimenpideohjelmassa** maatalouden vesiensuojelun tehostamisalueelle. Maatalouden keskeisiä toimenpiteitä ovat kiintoainekuormituksen merkittävä vähentäminen ja ravinteiden huuhtoutumien pienentäminen. Kuormituksen vähentämiseen tähtäävät lisäksi ympäristötukijärjestelmän uudistaminen, turvepeltojen vesiensuojelun kehittäminen sekä luonnonmukaisen peruskuivatuksen ja uusien vesiensuojelumenetelmien käyttöönotto.

Koko Parkanon kaupungin alue kuuluu vesienhoidon toimenpideohjelmassa metsätalouden ja turvetuotannon vesiensuojelun tehostamisalueelle, jolloin vesistöjen vedenlaatu edellyttää sektorikohtaisten tehostettujen vesiensuojelumenetelmien käyttöä. Metsätalouden ohjauskeinoja ovat mm. suometsänhoidon kokonaisvaltaisen suunnittelun kehittäminen, sektorien välisen yhteistoiminnan kehittäminen vesiensuojelussa sekä kuivatustekniikan ja metsätalouden vesiensuojelumenetelmien kehittäminen.

Turvetuotannon ohjauskeinoja ovat mm. uuden turvetuotannon ohjaus jo ojitetuille tai muuttuneille soille, haitallisten vesistövaikutusten vähentäminen valuma-aluekohtaisella suunnittelulla, uusien vesiensuojelumenetelmien kehittäminen ja käyttöönotto, tuottajien koulutus, omavalvonnan edistäminen, velvoitetarkkailun kehittäminen, humuksen vesistövaikutusten ja metyylielohopean vaikutusten tutkiminen sekä jälkikäytön ohjaaminen vesistön ja monimuotoisuuden kannalta kestäviin ratkaisuihin.

Suojelutyötä on tehty mm. Kovesjärvellä veden laadun pysyttämiseksi hyvänä sekä Kovesjoella virtavesien noususteiden poistamiseksi. Metsäkeskus suunnitteli Kovesjoen yläjuoksun valuma-alueelle luonnonhoitohanketta vuonna 2021. PuuValuVesi-hanke on käynnistynyt yläjuoksulla v. 2021.

<https://kvvy.fi/yhdistys/virta-hanke/> [Ikaalisten reitin vesienhoidon toimintaohjelma \(arcgis.com\)](https://www.syke.fi/fi-FI/Tutkimus__kehittaminen/Tutkimus_ja_kehittamishankkeet/Hankkeet/PuuValuVesihanke(61710)) [https://www.syke.fi/fi-FI/Tutkimus__kehittaminen/Tutkimus_ja_kehittamishankkeet/Hankkeet/PuuValuVesihanke\(61710\)](https://www.syke.fi/fi-FI/Tutkimus__kehittaminen/Tutkimus_ja_kehittamishankkeet/Hankkeet/PuuValuVesihanke(61710))

Kovesjärven vesien vesiensuojeluyhdistys ry, Parkanon Kuusijärven kunnossapitoyhdistys ry, Kotojärven suojeluyhdistys ry

Kovesjoen valuma-alue – Kovesjoen yläosan alue

KOTOJÄRVI

Järvitiedot

[Kartta](#)

Pinta-ala: 51 ha

Syvyys: m

Valuma-alue ja kuormitus

Kotojärveen laskee Kovesjoki, jonka valuma-alueella on runsaasti ojitettuja soita. Järveen laskee myös Kotonevan turvetuotannon vesiä sekä välillisesti Pirttiluoman kautta tuleva suo- ja metsäojitusten sekä turvetuotannon kuormitus. Rannoilla on myös loma-asutusta.

Järven vedenlaatu

Järven vedenlaatua on tutkittu maaliskuussa 2007. Näytteen mukaan happitilanne oli hyvä, vaikka näyte otettiin talvella. Järven vesi oli melko hapanta (pH 5,6) ja veden puskurikyky oli huono, joten järvi oli vaarassa happamoitua. Vesi oli lievästi sameaa (2,9 FNU) ja veden väri oli erittäin ruskea (220 mg/l Pt). Fosforipitoisuuden (15 µg/l) perusteella järvi luokiteltiin lievästi reheväksi ja typpipitoisuus (590 µg/l) oli humusvesien tasoa. Vuoden 2015 heinäkuussa otetussa näytteessä oli pH 6,0, kokonaistyppipitoisuus oli 560 µg/l ja fosforipitoisuus jo tasolla 24 µg/l. **Ekologinen tila** luokitellaan hyväksi: fysikaalis-kemialliset tekijät luokitellaan hyväksi ja hydrologis-morfologinen muuttuneisuusluokka tyydyttäväksi. Optimoitu ihmistoiminnan fosforikuorman vähennystarve on 18 %.

Virkistyskäyttö ja kunnostustoimet

Virkistyskäyttöluokitukseltaan järvi on tyydyttävä, sillä sen arvoa laskevat humuspitoisuus ja happamuus. Kalasto on lähinnä haukea ja ahventa. Järven kunnostamiseksi on suunniteltu vedenpinnan nostoa ja padon uusimista. Lisäksi järvelle on suunnitteilla kunnostussuunnitelma. Kotojärven suojeluyhdistys.

Kovesjoen valuma-alue – Kovesjoen yläosan alue PIRTTIJÄRVI

Järvitiedot

[Kartta](#)

Pinta-ala: 79 ha

Syvyys: m

Valuma-alue ja kuormitus

Pirttijärveä ympäröivät laajat suo- ja metsäojitukset, joten kuormitus on tullut metsätalouden ojituksista. Rannoilla on jonkin verran myös loma-asutusta. Latvajärvenä kuormitus muodostuu lähialueista.

Järven vedenlaatu

Järven vedenlaatua on tutkittu kesällä 1990 ja sen mukaan järvi oli melko hapan (pH 5,7), runsashumuksinen ja samea (sameus 19 FTU ja kiintoaine 21 mg/l) sekä rehevöitynyt. Fosforipitoisuuden mukaan järvi oli ylirehevä (kok.P 87 µg/l, kok.N 1 000 µg/l). Happitilanne kesällä oli kohtalainen, mutta talvella huono. Vuonna 2006 järvi oli edelleen melko hapan (pH 5,9) ja happitilanne pintavedessä oli hyvä. Puskurikyky oli edelleen huono ja väri erittäin ruskea (väri 260 mg/l Pt). Fosforipitoisuuden (47 ug/l) mukaan järvi luokiteltiin reheväksi. Typpipitoisuus oli 830 µg/l. Vuoden 2020 kesän vesinäyte oli jokseenkin aiempien vuosien kaltainen, mutta kok.P-pitoisuus oli vain 27 µg/l ja sameus 3,7 mg/l. CODMn-arvo oli v. 2020 30 mg/, pH 5,7, kok.N 910 µg/l ja väriluku 250 mg/l P.

Ekologinen tila luokitellaan hyväksi: fysikaalis-kemialliset tekijät luokitellaan hyväksi ja hydrologis-morfologinen muuttuneisuusluokka hyväksi. Optimoitu ihmistoiminnan fosforikuorman vähennystarve on 18 %.

Virkistyskäyttö ja kunnostustoimet

Pirttijärvi on valuma-alueen latvajärvi ja sen virkistyskäyttöarvoa laskee järven mataluus. Veden virkistyskäyttöluokitus on siten vain tyydyttävä/välttävä humuksen ja rehevyyden takia.

Ranta-asukkaat ovat rakennuttaneet pohjapadon vedenpinnan säätelemiseksi.

Kovesjoen valuma-alue – Kovesjoen yläosan alue

PIRTTILUOMA

Jokitiedot

[Kartta](#)

Pituus: 3,2 km

Valuma-alue: 11 km²

Valuma-alue ja kuormitus

Pirttijärvestä Kovesjokeen laskevan Pirttiluoman valuma-alue on pohjois- ja itäpuolelta ojitusten ja turvesoiden (mm. Ahvenlamminneva ja Mustasaarenneva) ja länsipuolelta luonnontilaisten soiden luonnehtimaa.

Joen vedenlaatu

Pirttiluoman vedenlaatua on tutkittu vuodesta 2015 velvoitetarkkailun vuoksi. Pirttiluoman vesi on rehevää. Vuoden 2021 velvoitetarkkailun mukaan joen kokonaisfosforipitoisuus vaihteli Mustasaarennevan alapuolella 24-46 µg/l ja typpipitoisuus 760-980 µg/l. Vesi oli hapanta (pH 4,9-5,4) sekä tummaa ja humuspitoista. Väriluku vaihteli 340-450 mg/l Pt, kiintoaine 1,3-12 mg/l, sameus 1,4-3,2 FTU, rauta 1 400-1 700 µg/l ja kemiallinen hapenkulutus CODMn 35-47 mg/l. Vuosien 2015-2019 keskiarvoina pitoisuudet ovat olleet: kok.P 34 µg/l, kok.N 923 µg/l, CODMn 41 mg/l, kiintoaine 2,9 mg/l, sameus 2,6 FTU, väriluku 326 mgPt/l ja pH 5,6.

Ekologinen tila luokitellaan hyväksi: fysikaalis-kemialliset tekijät luokitellaan hyväksi ja hydrologis-morfologinen muuttuneisuusluokka erinomaiseksi. Optimoitu ihmistoiminnan fosforikuorman vähennystarve on 18 %.

Virkistyskäyttö ja kunnostustoimet

Pirttiluomassa on tavattu ajoittain ahventa, mutta muusta kalastosta ei ole tietoja. Pirttiluoma kulkee pääosin Häädetkeitaan Natura 2000 –alueella ja on siten monimuotoisuuden ja luonnonsuojelun kannalta merkittävä.

Kovesjoen valuma-alue – Kovesjärven valuma-alue

KOVESJOKI

Jokitiedot

[Kartta](#)

Pituus: Kovesjärvi-Kotojärvi n. 9,8 km, Kotojärvi-Kovelahti n, 15,6 km, yht. n. 25 km

Valuma-alue ja kuormitus

Kovesjärvestä Kyrösjärven Kovalahteen laskevan Kovesjoki virtaa pääosin suo- ja metsäojitusten halkomassa maastossa, joskin yläjuoksulla on myös luonnontilaisia soita. Jokeen laskee turvetuotannon vesiä niin Pirttiluomasta kuin valuma-alueelta (Kotoneva).

Joen vedenlaatu

Veden laatua on tutkittu velvoitetarkkailun vuoksi, mutta tarkkailu päättyi v. 2021 Kotonevan tuotannon loppumisen vuoksi. Kotonevan alapuolelta otettujen näytteiden perusteella vesi on tummaa, humuspitoista, hieman hapanta ja lievästi rehevää, joskin rehevyystaso vaihtelee suuresti vuodenajoittain ja on jopa erittäin rehevää. Pitoisuudet ovat vaihdelleet vuosina 2019 ja 2021: CODMn 20-43 mg/l, kiintoaine 1-2,6 mg/l, sameus 1,2-2,2 FTU, rauta 1 000 – 2 000 µg/l, väri 180-320 mgPt/l, kok.P 18-50 µg/l ja kok.N 570-690 µg/l.

Ekologinen tila luokitellaan tyydyttäväksi: biologisista laatutekijöistä piilevät luokitellaan erinomaiseksi, fysikaalis-kemialliset tekijät tyydyttäväksi ja hydrologis-morfologinen muuttuneisuusluokka huonoksi. Vesienhoidon toimenpideohjelmassa tavoitellaan hyvää tilaa vuoteen 2027 mennessä. Optimoitu ihmistoiminnan fosforikuorman vähennystarve on 17 %.

Virkistyskäyttö ja kunnostustoimet

Kovesjoella (sekä Kuusijoessa ja Raivaluomassa) esiintyy elinvoimainen taimenkanta. Järvivaelteisen taimenkannan elinkierron mahdollistamiseksi joella tarvitaan noususteiden poistamista. Vuosina 2015-2019 tehdyissä sähkökoekalastuksissa saaliiksi on saatu myös harjusta, kivisimppu, madetta ja särkeä. Kovesjoella on kunnostustoimet aloitettu vuonna 2018 Laholuomantien sillan alapuolisen alueen kivikkorakentamisella ja nousuesteenä ollut pato on purettu v. 2019. Kovesjoen Koveskosken padon kalatie valmistui v. 2022, minkä johdosta taimen pääsee nousemaan myös Raivaluomaan ja Kuusijokeen. Keskeistä on omageenisen taimenen suojelu. Valuma-alueelle on suunnitteilla maa- ja metsätalouden vesiensuojelurakenteita (suojavyöhykkeet ja kosteikot) ja soiden ennallistamista. PuuValuVesi-hanke ravinteiden vähentämiseksi käynnistyi vuoden 2022 aikana. Kovesjoki on myös maakuntakaavan mukainen melontareitti.

Kovesjoen valuma-alue – Kovesjärven valuma-alue

KOVESJÄRVI

Järvitiedot

[Kartta](#)

Pinta-ala: 231 ha

Suurin syvyys: 3 m

Valuma-alue ja kuormitus

Kovesjärven valuma-alueella suo- ja metsäojitusten määrä on suhteessa muihin järviin melko vähäinen. Kuormitusta aiheuttaa metsätalouden hajakuormituksen lisäksi vähäisessä määrin turvetuotanto (Murronneva) ja haja-asutus.

Järven vedenlaatu

Järven vedenlaatua on tutkittu 1996, jolloin vesi oli hapanta (pH 5,5-5,9), puskurikyky oli huono ja ravinnepitoisuudet luonnonvesien tasoa. Vuoden 2006 elokuussa happipitoisuus oli hyvä sekä päällysvedessä että alusvedessä. Järvi oli lievästi samea ja vesi oli erittäin ruskeaa. Veden typpipitoisuus (510 µg/l) oli humuspitoisten järvien luokkaa ja fosforipitoisuus (16 µg/l) kertoi järven olevan vain lievästi rehevä. Vuosien 1996 ja 2006 välillä pH oli noussut (pH 6,6). Heinä- ja syyskuussa 2010 otetut näytteet olivat tuloksiltaan melko yhteneväiset vuoden 2006 tulosten kanssa: pH 6,3-6,5, sameus 1,5-2,7 FNU, väri 120-140 mg/l Pt, kok.N 460-530 µg/l ja kok.P 18-21 µg/l. Rehevyyttä osoittava fosforipitoisuus on ollut hienokseltaan nousussa. Maaliskuussa 2011 järven happitilanne oli edelleen hyvä. Vuoden 2020 tulosten mukaan tilanne on pysynyt jokseenkin samankaltaisena, sillä kolmen näytteen keskiarvoina veden pinnan arvot vaihtelivat: pH 5,1-6,3, sameus 1,2-1,6 FNU, väri 140-240 mg/l Pt, kok.N 480-590 µg/l ja kok.P 14-19 µg/l. Happitilanne pysyi hyvänä eivätkä kahdesta metristä otetut näytteet olleet juuri huonompia pintaveteen nähden.

Ekologinen tila luokitellaan erinomaiseksi: biologisista laatutekijöistä kasviplankton luokitellaan erinomaiseksi, fysikaalis-kemialliset tekijät erinomaiseksi ja hydrologis-morfologinen muuttuneisuusluokka hyväksi. Optimoitu ihmistoiminnan fosforikuorman vähennystarve on 17 %.

Virkistyskäyttö ja kunnostustoimet

Virkistyskäyttöluokituksen mukaan järvi kuuluu luokkaan hyvä; arvoa laskee lievä happamuus ja järven mataluus.

Vedenpinnan nostamiseksi on laadinnassa lupahakemus. Valuma-alueelle on lisäksi ideoitu vesiensuojelurakenteita (mm. kosteikkoja ja turvetuotannon virtaamasäätöpatojen ketjuttamista).

Kuusijoen valuma-alue KIRJASLUOMA

Jokitiedot

[Kartta](#)

Pituus: n. 7 km

Valuma-alue ja kuormitus

Alinen Kirjaslammesta lähtevä Kirjasluoma laskee Kuusijärveen. Joen valuma-alueella on paljon suo- ja metsäojituksia ja joen varrella kuormitusta lisäävät maa- ja metsätalouden sekä haja-asutuksen hajakuormitus. Alajuoksulla jokeen laskee myös Aholanniitun turvetuotantoalueen vesiä.

Joen vedenlaatu

Kirjasluoman vedenlaatua tutkitaan turvetuotannon velvoitetarkkailun vuoksi. Vuoden 2022 vesinäytteiden perusteella joen vedenlaatu on erittäin rehevää, sillä fosforipitoisuus vaihteli 36-110 µg/l (keskiarvo 74 µg/l) ja typpipitoisuuden keskiarvo oli 1 143 µg/l. Uoman veden happamuus ei ole kuitenkaan kovin alhainen (keskiarvo pH 6,4). Veden kiintoaine-, (10,8 mg/l), sameus- (5 FTU) ja väriarvot (207 mg Pt/l) ovat myös koholla. Veden rautapitoisuus on korkea, sillä keskiarvo oli 1 777 µg/l vuonna 2022.

Virkistyskäyttö ja kunnostustoimet

Kovesjoen valuma-alue – Kuusijoen valuma-alue

KUUSIJÄRVI

Järvitiedot

[Kartta](#)

Pinta-ala: 25 ha

Syvyys: 1 m

Valuma-alue ja kuormitus

Kuusijärven valuma-aluetta kuormittavat maa- ja metsätalouden hajakuormitus sekä haja-asutus.

Toisaalta veden nopea läpivirtaus osaltaan auttaa veden laadussa. Myös turvetuotanto (Aholanniittu) kuormittaa vielä hieman järveä.

Järven vedenlaatu

Järven vedenlaatua on tutkittu 1989 ja tulosten mukaan järvi oli ruskeavetinen, hapan (pH 5,0) ja humuspitoinen. Happitilanne oli hyvä ja fosforipitoisuus osoitti rehevöitymistä. Vuoden 2006 elokuussa happipitoisuus oli edelleen hyvä, järvi oli samea (3,7 FNU) ja lievästi hapan (pH 6,4). Typpipitoisuus (1 180 µg/l) ja väriluku (260 mg/l Pt) osoittivat hyvin ruskeaa vettä ja fosforipitoisuus (120 µg/l) ylirehevyyttä. Vuoden 2015 elokuussa tulosten mukaan järvi oli samea sekä rauta- ja humuspitoinen. Kokonaisfosforipitoisuus oli 53 µg/l ja typpipitoisuus 750 µg/l, joten tilanne oli parantunut jonkin verran vuosien aikana. Kemiallisen hapenkulutuksen arvo CODMn oli tuolloin 29 mg/l. Vuoden 2022 kevään ja syksyn tuloksissa fosforipitoisuus oli edelleen laskenut (keskiarvo 36 µg/l) ja muiden pitoisuuksien keskiarvot olivat: kemiallinen hapenkulutus 23 mg/l, kiintoaine 5,1 mg/l, sameus 2,4 FTU, väri 175 mg Pt/l, pH 6,3, typpipitoisuus 885 µg/l ja rautapitoisuus 1250 µg/l.

Virkistyskäyttö ja kunnostustoimet

Virkistyskäyttöluokka on vain välttävä/huono humuksen ja rehevyyden takia.

Kuusijärvellä toimii Parkanon Kuusijärven kunnossapitoyhdistys ry. Järven veden laadun turvaamiseksi on tehty ylisyyksypato keskivedenkorkeuden säilyttämiseksi v. 2012 (päätös vuodelta 2011, keskivedenkorkeudeksi N43 +131,20). Suunnitteilla on ollut myös ruoppauksia ja turvetuotannon haittojen vähentämistoimet.

Kuusijoen valuma-alue

KUUSIJOKI

Jokitiedot

[Kartta](#)

Pituus: Parkanon
puolella n. 6,3 km

Valuma-alue ja kuormitus

Kuusijärvestä lähtevä Kuusijoki laskee Kovesjokeen Ikaalisten puolella. Joen valuma-alueella on paljon suo- ja metsäojituksia ja joen varrella kuormitusta lisäävät maa- ja metsätalouden sekä haja-asutuksen hajakuormitus.

Joen vedenlaatu

Virkistyskäyttö ja kunnostustoimet

Vuonna 2022 tehty Kovesjoen Koveskosken padon kalatie mahdollistaa jatkossa taimenen nousun Kuusijokeen.

Kovesjoen valuma-alue – Kuusijoen valuma-alue

METSÄJÄRVI

Järvitiedot

[Kartta](#)

Pinta-ala: 20 ha

Syvyys: 3 m

Valuma-alue ja kuormitus
Kuusijärven valuma-alue on yleisilmeeltään metsäinen, joskin valuma-alueella on myös suo- ja metsäojituksia. Loma-asutus järven rannalla on melko vähäistä.

Järven vedenlaatu

Virkistyskäyttö ja kunnostustoimet

Metsäjärvelle on ideoitu valuma-alue selvitystä järven kunnossapitämiseksi.

Rannan asukkaille ja omistajille on v. 2006 myönnetty lupa padon pysyttämiseksi Metsäjärvestä laskevaan ojaan (harjan korkeus enintään N60 +128,56) veden laadun parantamiseksi, kalakannan elvyttämiseksi ja vesikasvillisuuden vähentämiseksi.

Kovesjoen valuma-alue – Laholuoman valuma-alue

ALINEN KIRJASJÄRVI

Järvitiedot

[Kartta](#)

Pinta-ala: 43 ha

Suurin syvyys: 1 m

Valuma-alue ja kuormitus

Alinen Kirjasjärven ympäristön suot on ojitettu ja metsätalouden hajakuormitus on pääasiallinen kuormittaja. Valuma-alueella on myös vanhoja turvetuotantoalueita ja vapaa-ajan asutusta.

Järven vedenlaatu

Järven vedenlaatua on tutkittu maaliskuussa 1995 ja tulosten perusteella vesi oli hapanta (pH 5,6) ja humuspitoista. Puskurikyky oli välttävä. Ravinnepitoisuuksien perusteella järvi oli lievästi rehevä/rehevä (kok.P-pit. 29 µg/l ja kok.N-pit. 790 µg/l). Happitilanne oli heikko. Vuoden 2006 elokuussa happipitoisuus oli erinomainen, vesi oli sameaa (2,7 FNU) ja hapanta (pH 5,6). Alkaliniteetti oli hävinnyt ja vesi oli erittäin ruskeaa (180 mg/l Pt). Typpipitoisuus oli tutkimusten mukaan humusvesien tasoa (790 µg/l) ja fosforipitoisuus (31 µg/l) osoitti järven olevan edelleen rehevä.

Virkistyskäyttö ja kunnostustoimet

Veden laadun virkistyskäyttöluokitus on tyydyttävä /välttävä värin, rehevyyden ja happamuuden takia. Arvoa laskee myös järven mataluus. Järvestä on poistettu myös vesisammalta asukkaiden ja Biolan Oy:n toimesta. Järven pohjoisrannalla on yksityinen luonnonsuojelualue.

Kovesjoen valuma-alue – Laholuoman valuma-alue

YLINEN KIRJASJÄRVI

Järvitiedot

[Kartta](#)

Pinta-ala: 31 ha

Syvyys: m

Valuma-alue ja kuormitus

Ylinen Kirjasjärven soiset lähialueet on niin ikään ojitettu ja metsätalouden vedet ovat kuormittaneet järveä. Loma-asutus rannoilla on melko vähäistä.

Järven vedenlaatu

Järven vedenlaatua on tutkittu 1995 ja tulosten mukaan järvi oli hapan (pH 5,2), humuspitoinen ja puskurikyky oli huono. Happitilanne oli hyvä ja happea oli alusvedessäkin. Elokuussa 2006 otetun näytteen mukaan happitilanne oli erinomainen, vedessä oli sameutta (3,3 FNU), vesi oli hapanta (pH 5,6), puskurikyky oli hävinnyt ja väri oli erittäin ruskeaa (220 mg/l Pt). Typpipitoisuus (790 µg/l) oli humusvesien tasoa ja fosforipitoisuuden (40 µg/l) perusteella järvi luokiteltiin reheväksi. Järvi oli tulosten mukaan rehevöitynyt selvästi kymmenessä vuodessa, sillä kevään 1995 kok.P-pitoisuus oli 25 µg/l ja kok.N-pit. 670 µg/l.

Virkistyskäyttö ja kunnostustoimet

Vedenlaadun virkistyskäyttöluokitus on tyydyttävä /välttävä värin, rehevyyden ja alhaisen pH:n takia. Järven veden laadun kohentamiseksi on järven laskuojaan rakennettu pato ja järven veden pinnan tasoa seurataan. Järven kaakkoisrannalla on yksityinen luonnonsuojelualue.

Kovesjoen valuma-alue – Laholuoman valuma-alue

KEIDASLAMPI

Järvitiedot

[Kartta](#)

Pinta-ala: 7,6 ha

Syvyys: m

Valuma-alue ja kuormitus

Keidaslampi lähellä Karvian rajaa on eteläosistaan suo- ja metsäojitusten luonnehtima, kun taas pohjoisosat ovat luonnontilaisia suojelualueiden vuoksi.

Järven vedenlaatu

Keidaslammen vesi on hapanta, mutta kirkasta ja vähäravinteista.

Virkistyskäyttö ja kunnostustoimet

Keidaslammen pohjoisrannat kuuluvat Horjunkeitaan Natura 2000 –alueeseen ja länsirannalla on lisäksi yksityinen luonnonsuojelualue, joten lammella on suuri merkitys luonnonsuojelun kannalta.

Kovesjoen valuma-alue – Laholuoman valuma-alue

LAHOLUOMA-RAIVALUOMA

Jokitiedot

[Kartta](#)

Pituus: n. 12 km

Valuma-alue ja kuormitus

Puurokeitaan Ojalammesta lähtevä Laholuoma laskee Raivaluomana Kovesjokeen Raivaluoman kylässä. Joen valuma-alue on osin luonnontilainen Puurokeitaan suojelualueen vuoksi, mutta yläjuoksulla on paljon suoja- ja metsäojituksia ja joen varrella kuormitusta lisäävät maa- ja metsätalouden ja haja-asutuksen hajakuormitus.

Joen vedenlaatu

Virkistyskäyttö ja kunnostustoimet

Raivaluomalla on tavoitteena kalataloudellinen kunnostus, kunnostussuunnitelma on valmis ja hanke on työn alla (KVVY ry ja ELY-keskus sekä talkootyö). Kovesjoen Koveskosken padon kalatie valmistui vuonna 2022, minkä johdosta taimen pääsee nousemaan myös Raivaluomaan. Lisäksi tavoitteena on turvetuotannon haittojen vähentäminen.

Kovesjoen valuma-alue – Samminluoman valuma-alue

HÄÄDETJÄRVI

Järvitiedot

[Kartta](#)

Pinta-ala: 100 ha

Syvyys: m

Valuma-alue ja kuormitus

Häädetjärven valuma-alue on lähes luonnontilainen. Järveen laskee vain vähäisiä suo-ojituksia eikä valuma-alueella ole juuri asutustakaan. Järvi kuuluu pääosin Häädetjärven Natura 2000 –alueeseen.

Järven vedenlaatu

Järven vedenlaatua on tutkittu 1989 ja silloin vesi oli tummaa, hapanta ja humuspitoista. Veden ravinnetaso oli alhainen, lievästi rehevän luokkaa. Vuoden 2006 elokuussa otetun näytteen mukaan happipitoisuus oli hyvä, vedessä oli sameutta (7,3 FNU), pH 6,5 oli lievästi hapan, puskurikyky oli tyydyttävä, väri oli erittäin ruskea (200 mg/l Pt) ja typpipitoisuus (660 µg/l) oli humusvesien tasoa. Fosforipitoisuus (34 µg/l) osoitti järven olevan rehevä. Järvi on vuosien varrella rehevöitynyt, mutta happamuus on vähentynyt.

Ekologinen tilanne luokitellaan hyväksi: fysikaalis-kemialliset tekijät luokitellaan hyväksi ja hydrologis-morfologinen muuttuneisuusluokka hyväksi. Optimoitu ihmistoiminnan fosforikuorman vähennystarve on 18 %.

Virkistyskäyttö ja kunnostustoimet

Veden virkistyskäytön kannalta järvi luokitellaan tyydyttäväksi/välttäväksi humuksen ja rehevyyden takia. Järvellä on erittäin suuri arvo suojelualueverkostossa, sillä se kuuluu eteläpäättä lukuun ottamatta Natura 2000 -verkostoon. Pohjoisrannat kuuluvat lisäksi Häädetkeitaan luonnonpuistoon.

Kovesjoen valuma-alue – Samminluoman valuma-alue

SAMMINLUOMA

Jokitiedot

[Kartta](#)

Pituus: n. 3,7 km

Valuma-alue ja kuormitus

Häädetjärvestä Kovesjokeen laskevan Samminluoman valuma-alue on suhteellisen luonnontilainen Häädetjärven ja Häädetkeitaan suojelun vuoksi. Ennen laskemistaan Kovesjokeen luomaan laskee kuitenkin suo- ja metsäojitusten sekä maatalouden hajakuormittamia vesiä.

Järven vedenlaatu

Ekologinen tilanne luokitellaan hyväksi: fysikaalis-kemialliset tekijät luokitellaan hyväksi ja hydrologis-morfologinen muuttuneisuusluokka erinomaiseksi. Optimoitu ihmistoiminnan fosforikuorman vähennystarve on 18 %.

Virkistyskäyttö ja kunnostustoimet